

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-hasdos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 18 fillér.
 Nyílttár petit sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ

STAUBER JÓZSEF

Péntek, február 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nyugdíjat ad a város a díjnokainak.
- Elintéztet miniszterválság.
- A Kölcsey-Egylet a kulturpalotában.
- Sarlot Domokos, mint detektív.
- Halálos baleset a lugosi honvédezred gyakorlatán.
- Öngyilkos aradi háztulajdonos.
- Nem lesz rendőrlaktanya.
- Aradon lefoglalt írógépek.
- Az új kultuszminiszter mandátuma.
- A miniszterelnök a többség erejéről.
- Az orosz cár a leszerelés mellett.
- Az elitét apacs öngyilkossága.

A cár akarja.

Arad, február 27.

Romanov Feodorovics Mihály cár trónfoglalásának háromszázadik évfordulóját nemcsak az oroszok fogják megünnepelni. A dinasztia-alapítónak utódja, Miklós cár gondoskodni akar róla, hogy a jubileum nagyszerű világ-ünnep legyen. Amnesztiát akar adni erre az alkalomra nemcsak a maga politikai foglyainak, a szibériai deportáltaknak és a hűtlen hadseregszállítóknak, korrupción ért államhivatalnokoknak, hanem kegyelmet gyakorol azokon is, akikre egyébként az ő uralkodói jogai nem terjedtek ki: a behívottak százezreinek, a más nemzetből valóknak, akiknek Oroszországnak fenyegető, vagy inkább kétszínű magatartása miatt kellett otthagyni az otthont, a családot, a mesterséget, a kenyeret és heteken, immár hónapokon át fegyverben állani. Az atyuska egyetlen szava fölzsabadítja ezeket a szomorú, csüggedt embereket és fölzsabadítja a rettegésnek, az aggo-

dalmaknak rabjait, akik a hadi állapot következményei miatt tönkremennek, vagy nem tudnak keresethez jutni.

Semmivé törpül a Madách sóhajtása: „Milliók egy miatt!” Milliók? Száz milliók (hiszen nemcsak a katonákat és a tartalékosokat értjük, hanem mindenkit, akit a háborús állapot károsít és pusztít) száz milliók emberben és ezer milliók vagyonban egy miatt, egyetlen ember miatt. És a leírások után azt kell föltételeznünk, hogy ez az egy ember, az oroszok cárhoja nem gögös, kegyetlenségre szomjas kényur, nem vérivó cézár, hanem egy határozatlan ember, a kit hol erre, hol arra irányítanak a körülötte járó, előtte hajlongó diplomata; az egyik abba a végletbe csábítja, hogy a nagy szláv eszméért mindent kockára kell tennie, és hogy a kis szlávokért, Montenegróért és Szerbiáért világháborút kell tüzenne; a másik arra inti, hogy előbb Oroszországról, a fésületlen, rosszul öltözött és rakoncátlan országról kell gondoskodni, s akkor lehet szó a nagyravágyó rokonok segítéséről, támogatásáról. A világbékéért nemcsak az ismeretlenek nagy tömegei sóhajtanak feléje, hanem ünnepies formában kéri Európa legöregebb, tekintélyben a legelső uralkodója: Ferenc József császár és király. És a cár nem tudta: vajon két kézzel nyuljon-e az alkalom után, a mikor Európa nyugalmát, békéjét helyreállíthatja, vagy pedig a hideget, a sértődöttet játsza tovább Ausztria-Magyarországgal szemben, a mely az annexió idején szembeszállt Oroszországgal akarásával?

Végre azonban, úgy látszik, a sok kétségek hullámairól révbe jutott a cár. A Romanov-dinasztia háromszáz esztendő jubileumát nem akarja vértengerben, a maga népének és más nemzeteknek kegyesége közepette megünnepelni. Híza-hívja a maga katonáit, hogy a határszéli terhes szolgálat után az ünnepi parádé örömei jussanak ki részül nekik, elbocsátja a tartalékosait, s ezzel megadja a módját annak, hogy az osztrák-magyar monarchia tartalékosai is leszerelhesse. Köszönje meg a nagykőrösi baka, az insbrucki vadász meg a stanislai dragonos Romanov Feodorovics Mihálynak, hogy a kegyetlen tél után örömet sugarozó tavaszba juthat.

Természetesen, a leszerelésnek oka nem egyedül az orosz nemzeti ünnep. A Balkán kérdések, amelyeket a diplomata nem tudtak elrendezni, szinte meguktól megoldódtak. Kirajzolódott az önálló Albánia natárvonala; Szkutarit a montenegróiak nem tudták bevenni, nem is lesz az övék. Szerbia vágya Durazzo és San Giovanni di Medua után — a múlté. Bulgária megkapja Drinápolyt, még csak az a kérdés, hogy hogyan? Bulgária és Románia se akarják háborúra vinni Szilisztria ügyét. Hovatovább nem is lehetne okot találni arra, amiért Oroszország és Ausztria-Magyarország komolyan összeütközhetnének. Hogy Albánia trónjára milyen herceg kerül, ez úgy látszik, olyan részletkérdés, amelynek elintézését a hatalmak utoljára hagyták és amely miatt semmiesetre se vesznek össze. A feszültség okainak szűnésével a

Hitel.

Írta Molnár Ferenc.

(Színhely: a Budapesti Általános Bugger-Bank M. Sz. hivatalos helyisége, amely valamikor korcsma volt s amelyben még most is elmult gulyások illata long. — A háttérben zöldvirágos IGAZGATÓ felírású tábla, közepén pedig szírfoltos környelű kinnacs látható. Személyek: az Igazgató, 40-45 éves, kissé kancsal ur. A Pénztáros, piros nyakkendőben. A Szolga, tagbaszakadt óriás, aki négy éven át „rauszamejzer” volt a Trieszti Nőnél. Az Áldozat, kopott, sovány kishivatalnok, könyvelő egy többször leégett és néhányszor felrobbant kültelki vegvészeti gyárban.

Napsugaras tavaszi délelőtt.)
 A pénztáros: Nix ix nyusz.
 A pénztáros: Boosánat, almát sütsök.
 Az igazgató: Ez egy jó eszme. (A szolgálhoz.) Imre, hozzon nekem is két szép almát. Itt egy hatos.
 A szolga: Igenis.

(Indul.)

Az igazgató: Hopp, hopp! Imre, jöjjön vissza. Nézze, itt van az a rossz korona, a mivel tegnap becsaptak. Próbálja inkább ezt eladni az üzletben.

A szolga: Csak tessék ideadni. Csak tessék rám bízni.

(Indul.)

Az igazgató: Hopp, hopp! Imre, hát a hatosomat nem adja vissza?

A szolga: Mitféle hatost?
 Az igazgató: Amit most adtam. Ez már igazán szemtelenség, letagadni!

A szolga: Nekem tetszett adni?
 Az igazgató: No még... Kvassai ur, nem adtam neki egy hatost?

A pénztáros: Igen, én is láttam!
 Az igazgató: Becsületszavamra mondom.

A szolga: Hát akkor itt a hatosa. De bizony isten nem emlékszem rá, hogy nekem adott volna.

(Almdért megy.)

Az igazgató (angolul): Vatinvusz?
 A pénztáros: Nix is nyusz.

(Hosszas szünet)

Az igazgató: Mi van azzal a Hermannal?
 A pénztáros: Most kell neki jönni.

(Az igazgató kiáll az ajtóba és sütkérezik a napon. — Arra megy egy ur és köszön neki.)

Az igazgató (az üveg mögött): Akaszd fel magad.

A szolga (visszajön): Itt az az alma. A koronát visszaadom. Nem tudtam eladni. Kapok hat krajcárt. (A pénztárhoz.) Kérem, jön a Hermann. Itt a hamis korona.

Az igazgató: Jön? — mindenkinek a fedélzetre!

(Beszalad a tapétaszítés szobába. — A pénztáros hamar eldugja az almát és a kasszához ugrik. A könyvelő zsebreveszi a kést, mellyel körmeit tisztogatta. A szolga a fogas mellé ül.)

Az áldozat (belép): Jónapot kívánok!
 A pénztáros (írások között kaparászva): ... pot.

Az áldozat: Kérem, Litschauer igazgató urat keresem.

A szolga: Kérem a kabátját. (Lebuzza róla a kabátot, olyan módon, mintha kifosztaná. A kabátot egy szempillantással 20 forintra becsüli. A kalapba belenéz. A nikkelfejű boton ezüstpórádát keres.)

Az igazgató (kijön): Kérem, Kvassai ur, legyen szives est a tőketörlesztést... ah! — Hermann ur! Van szerencsém!

Az áldozat: Jónapot, igazgató ur. Nos?

Az igazgató: Hat kérem, az igazgatóság tegnap tartott ülésén megszavazta önnek a háromszáz koronát.

Az áldozat: Istenem...: végre! (Elsápad az öröme)

Az igazgató: Alá fog írni néhány nyomtatványt és azzal megkapja a pénzt.

Az áldozat: Mindent aláírok. Tetszik tudni, kis fiunk született és annak kell. Borsasztó sok kiadás van egy ilyen gyerekkel. Hát kapok háromszáz koronát...

A szolga: Na, nem az egészét.

Az áldozat: Tessék?

Az igazgató: Hű emberünknek igaza van. Egy kis levonás lesz. Kvassai ur, kérem a Hermann-féle elszámolás.

A pénztáros: Tessék.

Az igazgató: Hat van, kérem tizenöt korona levonás a tartalék alpra, nyolc korona

fegyverben álló országok saját érdeke volt, hogy a nagy költséget okozó, sok veszteséggel járó hadiállapotot vagy egyszerre, vagy legalább is nagy fokozatokban kezdjék megszüntetni. A nagy kérdést pedig, hogy „melyikünk kezdje”, — másként nem oldhatták meg, minthogy Oroszország adja ki az első szót a leszerelésre.

Kissé még fentartva szólnak a leszerelésről szóló hírek, s magunk is óvatosan hiszünk bennük. Minthogy azonban örökre semmi se tarthat, a Balkán háborúnak és a vele járó nehéz időnek is el kellett egyszer múlnia. És miután katonák, diplomaták, fiánciák és egyéb beavatottak mind azt jövendölték, hogy „tavaszra biztos kiüt a nagy háború”, — egy okkal több, hogy a világbékét, a napról-napra közelebb leszerelést várjuk és tartjuk valószínűnek.

Zichy lemondása a képviselőházban. Budapestről jelentik: A képviselőházi ülést háromnegyedtizenegy órakor nyitotta meg Tisza István gróf elnök. A munkapártiak közül mintegy százötvenen vannak jelen, megjelentek továbbá teljes számban a román nemzetiségi képviselők is. A kormány részéről Lukács László miniszterelnök, Balogh igazságügyminiszter és Josipovich horvát miniszter van jelen.

Az elnök mindjárt az ülés megnyitása után bejelenti, hogy a király Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert állásától felmentette és helyette Jankovich Bélát nevezte ki vallás- és közoktatásügyi miniszterre. A Ház a bejelentést zajos éljenzéssel veszi tudomásul, néhányan tapsolnak is.

Némethy Károly előadó bemutatta a különbizottság jelentését a választójogi törvényjavaslatról. A javaslat napirendre tűzése iránt a mai ülés végén határoztak és hétfőre kitűzték a javaslat tárgyalását.

Ezután áttért a Ház a napirendre, a melynek első pontja az alelnök megválasztása.

A szavazás eredménye szerint leadtak összesen százharmincegy szavazatot, valamennyit Szász Károlyra, a kit ezen az alapon az elnök a képviselőház egyhangúan megválasztott alelnökének jelentett ki. Az eredményt a Ház tagjai nagy éljenzéssel fogadták.

Ezután Kenedi Géza, az igazságügyi bizottság előadója ismertette a fiatalok bíróságáról szóló törvényjavaslatot. Itt már az új alelnök, Szász Károly elnököt. Kenedi Géza előadó után Balogh Jenő igazságügyminiszter elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Jakabffy Elemér, Bianár Béla, Popovics István, az igazságügyminiszter és Kenedi Géza hozzászólása után a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadták. A holnapi ülés napirendjére a jogszabályjavaslatok és a tanítói törvényjavaslatok tárgyalását tűzték ki. Ezzel az ülés véget ért.

Nyugdíjat ad a város a dijnokainak.

— Érdekes újítás a szabályzatban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Arad város törvényhatósági bizottságának közgyűlése legutóbb úgy nyilatkozott, hogy tisztviselőinek özvegyeiről és árváiról emberségesebben akar gondoskodni, mint ahogy ezt a most érvényben levő nyugdíj szabályrendelet teszi. A közgyűlésnek eme nyugalmsága legjobban magukat a tisztviselőket lepte meg, akiknek nevében egy konkrét esettel kapcsolatosan az elnök, Varjassy Lajos polgármester meleg köszönetet is mondott a közgyűlés színe előtt. Ez a határozat szűke után azt a gondolatot, hogy a városi nyugdíjszabályzatot át kell dolgozni és az állami új nyugdíjtörvény szellemében meg kell változtatni. Megiruk, hogy napok óta dolgoznak Lócs Rezső, Vannay Gyula tanácsnokok és Jégessy Károly dr. tb. főügyész a tervezeten és annak elkészítésénél azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy amennyire a város pénzügyi helyzete csak engedi az állami törvény intézkedéseiről szóra vétessenek át a városi szabályrendeletbe.

Eme elv következetes megvalósítása a gyakorlatban azt jelenti, hogy Aradváros ama tisztviselői, akik egyetemi képzettséggel bírnak, a jövőben nem negyven, hanem csak harmincöt esztendőig szolgálnak és ezután teljes fizetésükkel és teljes lakbérilletményükkel vonulnak nyugdíjba.

Ez természetesen a házipénztár nagyobb megterhelését jelenti, minthogy a város közönsége most is évente százezer koronán felüli összeggel járul a nyugdíj alaphoz. Ez azonban nemcsak a közigazgatási, hanem a rendőrszolgálatra is érvényes, mert a közgyűlés egy régebbi határozata szerint a rendőrségnek összes alkalmazottjai, a legénység, a tisztviselők, a detektívek harmincöt esztendő után kérhetik nyugdíjaztatásukat.

Ennél a minden esetre nagy haladást jelentő intézkedéscél sokkal tovább megy majd az új szabályrendelet. Értésülésünk szerint ugyanis Vannay Gyula tanácsnok javaslatára az előkészítő bizottság egy olyan gondolat megvalósítását tervezi, amely sem az állami törvényben, de az ország egyik városának nyugdíjszabályzatában sincs meg és aminek révén Arad példáját adja humanus gondolkodásának és ezért országos elismerésre tesz majd szert. A tanácsnok ugyanis azt javasolja, hogy a város összes állandó munkásai és eddig nyugdíjigényrel nem bíró valamennyi alkalmazottja, tehát első sorban a napidíjasok, egyenlő elbánásban részesüljenek a tisztviselőkkel, azok is tagjai lehessenek a nyugdíjintézménynek. Most folynak a számítások abban az irányban, vajon az érdekeltek és a város mekkora megterhelésével járna a valóban szép gondolat megvalósítása. A részletek még nem ismeretesek és ezért a terv elbírálása sem lehetséges, csak annyi konstatació már most is, hogy a város közönségének lényegesebb megterhelését nem jelenti.

Elintézett miniszterválság.

(Lukács sikeres audienciája. — A munkapárt hangulata. — A régi és új kultuszminiszter)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 27.

A mai nappal ismét sok izgalmat ígérő ülések sorozata kezdődött meg a képviselőházban. A mai ülés még igen csendes lefolyású volt, de ha benn az üléssteremben nem is — künn a folyosókon már annál jobban lehetett érezni, hogy eseményekkel teljes napoknak a küszöbén vagyunk.

A munkapárt, melynek kedvét a Zichy-féle válságnak meglepően gyors elintézése szemmel láthatóan felfrissítette, teljességgel el van szárvan arra, hogy a Lukács kormány egész munkaprogramját végrehajtsa minden akadályon át.

Hangulat a Ház folyosóján.

Lukács László miniszterelnök negyed tizenegykor jelent meg a képviselőházban, ahol a jobboldali folyosón néhány percig beszélgetett a mun-

a jutaléka, két korona ötven a nyomtatványokra, tizenhat korona kamatvesztés, nyolc korona tőkenyeresség, hat korona biztosítási konverzió, három korona ellenőrzési díj, nyolc korona leszámítási jutalék, egy korona jutaléki leszámítás, harminc korona törzs levonás, négy korona másodfokú kereseti pótlévonás, három korona egyéb levonás, négy korona díj egyenleg és két korona hitelcsontkítási pótkamat. Összesen 111 korona 50 fillér. Kapna tehát ön 188 korona 50 fillért.

A szolga: Igen ám, de...

Az igazgató: Há emberünknek ismét igaz van.

A pénztáros: Most jön a java!

Az igazgató (szemrehányólag): De Kvaszai ur!

A szolga (szigorúan): Kvaszai ur!

Az igazgató (szeliden): Kéna, mondom, eny nyit. De ugy-e bár, ön látta a cégtáblánkon az M. Sz. betűket. Tudja mit jelent ez?

Az áldozat (remegve): Nem.

A szolga: Ez magának huszonöt pengőt jelent.

(Kvaszai ur csöndesen bele nevet a kasz szába.)

Az igazgató: Ez azt jelenti: Mint szövethet. Tehát önnek ebbe a szövethetbe be kell lépnie. Ön fizet...

Az áldozat: Én?

Az igazgató (emelt hangon): Ön fizet ötven koronát és azért kap egy törzsszelvényt. Ez önnek négy percentet hoz éventé.

Az áldozat: De én nem akarok pénzembe lenni!

Az igazgató (idegesen): Tudja, itt minden existál nálunk, csak az nem existál, hogy „de”. Ezt szüntesse be.

Az áldozat: De én...

A szolga (tenyegelőleg közeledik feléje): Na, na, ne féljen! — Nem esszük meg. Csak folytassa.

Az áldozat (jedten): Nem lehetne... a nélkü?

(Kvaszai ur csöndesen bele nevet a trezorba)

Az igazgató: Lehetne, a Kereskedelmi Banknál. De mi szövethet vagyunk. — A pénzből tehát még ötven korona lemegy.

Az áldozat (reszkette): Lámegy?

A szolga: Le!

(Kinos csönd)

Az igazgató (szelidenül hideg hangon): Marad tehát önnek 188 korona 50 fillér.

Az áldozat: Csak hogy marad!

Az igazgató (tanyaru): A viccelődést se szeretem. Magát senki se hitta ide. Magától jött. Mért nem ment Linczy Leóhoz? Arra a rongyos mahagoni trimóra, ami magának van, nem adhatunk ezeket.

Az áldozat: A mahagoni... honnan tetszik tudni?

Az igazgató: Biza'mi emberünk ott volt. A két agy husz forintot ér. Mindent tudunk.

Az áldozat: Hm.

(B lép az utcáról egy idegen.)

Az igazgató: Végezzünk gyorsan, látja,

hogy várnak Irja ezt alá. Ezt is. Ezt is. És ezt is!

Az áldozat: Ez mi?

Az igazgató: Ne kérdezzen annyit, látja, hogy várnak rám. (Az idegenhez.) Azonnal kérem. Ez a kötelezvény, hogy ön öt évig folyton fizet.

Az áldozat: És körülbelül mennyit fizetek vissza azért a hatvan forintért?

Az igazgató: Kérem, ne viccelődjék. Az nem hatvan forint, hanem háromszáz korona és a levonások. Na, most ajánlom magam, a pénztáros ur majd kifizeti. Látja, hogy várnak. (Az idegenhez.) Parancsol kérem?

Az idegen (halk, alig hallható hangon): Én nem francsolok, én csak azt jöttem megmondani, hogy pfuj az egész bank, pfuj Litschauer ur és pfuj az egész rablóbanda.

Az igazgató: De kérem, kérem... tessék bejönni velem!

(Bevoncsolja a tapétaszító mögé, s szemével int a szolgának, aki utánuk megy. — Az ajtóból még kihallatszik: „Pfuj!” „Följelentést tesztek!” „Uzsora!” stb. A szolga hangjából ennyi: „Hallja, jó lesz nem izelni!”)

Az áldozat (idegesen): Mi ez?

A pénztáros: Semmi.

(Kifizeti. Az áldozat kimegy és az utcáról jól megnézi a bank cégtábláját. — Majd eltűnik.)

A könyvelő: Na?

A pénztáros: Elűtöttem a rossz koronát.

kapárti képviselőkkel. A miniszterelnök feltűnően jókedvű volt.

— No, kegyelmes uram, szolt hozzá a kölcsönös üdvözlések után *Mártonffy Márton*, — hát végre megbuktunk?

— Dehogyan buktunk, válaszolt a miniszterelnök nevetve, — most még kevésbé buktunk meg, mint valaha.

— No de ilyet, tréfálkozott vele Héderváry Károly gróf, — hát igazán nem buktál meg?

— Nem, nem buktam meg, — válaszolt Lukács — sőt azt is mondhatnám, hogy éppen ellenkezőleg. Hanem azt látom, hogy ez az egyszerű tény nektek is olyan hihetetlennek tűnik föl, mint annak a derék újságírónak, aki tegnap este, mikor hazajöttem Bécsből, már a vasúti kocsyi lépcsőjén megfogott és így szolt hozzám:

— A kegyelmes ur nagyon jókedvűnek látszik. Szabad ebből azt következtetni, hogy az ellenzéki lapoknak a kormány lemondására vonatkozó híre nem igaz?

— Persze, hogy nem igaz, válaszoltam neki.

— Szabad ezt így megírnom?

— Hogyne volna szabad! — felelt.

— Egész autentikusan? — forszirozta tovább az újságíró.

— A legautentikusabban, — felelt ismét — de a szegény újságírónak sehogyan ment a fejébe a dolog. Kiráncsi vagyok, hogyha az én nyilatkozatomat nem tartja autentikusnak, vajon hol fog szerezni még autentikusabbat?!

Az egész társaság nagy derűtséggel hallgatta a miniszterelnök szavait.

— Mindenáron azt akarjád, — folytatta a miniszterelnök, — hogy meghajjunk, mi pedig csak azért is tovább élünk. Sőt olyan jókedvűnk van, hogy talán sohase halunk meg.

Erre megint nagy derűtség támadt.

Talpfa és köszén.

Láng Mihály báró megkérdezte a miniszterelnököt:

— Olvasta kegyelmes ur, hogy az ellenzékiek sőt hoznak be a képviselőházba?

— Hogyne olvastam volna, — felelt Lukács miniszterelnök. — De talán csak nem ijedünk meg tőle? Láttunk mi már külön vicceket is.

— Talán jó volna, — folytatta Láng Mihály báró, — ha mi pedig egy egy talpfa hoznánk be a házunk alatt.

— Köszönet! — kiáltották közbe. — Köszönet hozunk! Vagy faragtasuk ki *Kossuth és Seterényi szobrát* köszénből és helyezzük a Ház asztalára!

— Talpfaiból faragtasuk ki, az mégis csak ott lesz!

— Jaj, ezek a rossz nyelvek! — évődött a miniszterelnök. — Megyek, mert az én ártatlan füleim nem bírják ki ezeket a rágalmatokat! Vajon itt van-e már az elnök?

Lukács az audierenciáról.

A miniszterelnök feltűnő jókedve igen nagy hatást gyakorolt a munkapártira, — ferdeült minden arc és megelégedett minden diskurzus.

Lukács miniszterelnök a jobboldali folyosóról az elnöki szoba felé tartott, amikor utközben találkozott *Tisza István* gróffal, *Tisza*, aki *Beöthy Pál* alelnökkel és *Sándor Jánossal* az iktatóterembe indult, üdvözölte a miniszterelnököt:

— Isten hozott. Simán ment-e a dolog?

— Igen, válaszolt Lukács, elég simán. Öt perc alatt rendben volt minden.

— Tehát eredménytelennel jártál, szolt *Tisza*.

— Erősebben ülünk a nyeregben, mint valaha, — felelt a miniszterelnök nevetve.

Lukács László miniszterelnök egy újságíró ama kérdésére, hogy milyen benyomásokkal jött haza Bécsből, a következő választ adta:

— A legjobb benyomással jöttem haza, mert ismét meggyőződtem arról, hogy mértékadó helyen teljesen tisztán látják az itteni helyzetet s a legnagyobb nyugalommal és objektivitással ítélnek minderről és mindenkiről. Az a nagy és igazságtalan hajszá, amit itt nap nap után folytatnak, nemcsak hogy nem éri el kívánt célját, hanem éppen az ellenkezőjét, főleg ama nemtelen eszközök folytán, amelyekkel élnek, hogy politikai céljaikat elérhessék.

A miniszterelnök még hozzátette:

— Egészen bizonyos, hogy ott főt tisztán látnak mindent és teljesen díltáznak azon az akción, amelyet itt ellenünk intéznek válogatlan eszközökkel.

A volt kultuszminister bucsuja.

Zichy János gróf volt vallás- és közoktatási miniszter ma délelőtt megjelent a minisztériumban, ahol a függőben lévő hivatalos aktákat intézte el. A volt miniszter — mint értesülünk — nem fog személyesen elbúcsúzni a minisztérium tisztviselőitől, hanem körlevélben mond nekik búcsút.

Zichy nem lép ki a pártból.

Egy hírlapíró ma beszélgetést folytatott *Héderváry Károly* gróffal és azt a kérdést intézte hozzá, hogy a gróf milyennek ítéli a részleges miniszterválság után a kormány helyzetét.

— A kormány helyzete — felelte *Héderváry* gróf — nagyon jó és nagyon megnyugtató.

— Kapott excellenciád Bécsből értesítést?

— Igen, igen, sőt alapos értesülésem van Bécsből. A helyzetet ott is egészen úgy ítélik meg, amint mondom. A kormány bizalommal tekinthet a jövő elé. A részleges miniszterválság nagyon gyorsan ment és gyors befejezést nyert. Ez nagyon előnyös körülmény. *Zichy János* gróf pedig, úgy hallom, nyilatkozatot ad ki, amelyben kijelenti, hogy a pártjának tagja marad.

A lemondott kultuszminister csakugyan nyilatkozott is a munkapárttal szemben való magatartásáról

— Nem lépek ki — mondotta *Zichy János* — a munkapártban félreértették vagy félremagyarázzák lemondásomat és lemondásom okait, mikor úgy interpretálták, mintha én lemondásommal a munkapártnak ártani akartam volna, vagy pláne szakadást akartam volna előidézni a munkapártban. Ellenkezőleg, én ezzel a lépéssel éppen a munkapártnak akartam szolgálatot tenni, amikor meg akartam szabadítani egy lidércnyomástól, mert én úgy látom, hogy azoknak a nagy feladatoknak, melyek előtt a munkapárt áll, melyek a jövőben kétségkívül várnak rá, sokkal könnyebben felelhet meg, ha erejének, elhatározásának és akciószabadságának teljességével mehetett volna a reá váró nehéz küzdelmekbe és nagy munkába.

Az exminister kifejezte, hogy egy párt életében nem szabad csak a más nézni és hogy ő nem pillanatnyi hangulatból cselekedett, amikor kilépett.

A király elküldte Zichy-t.

A munkapárt körében magyarázatát adják annak, miért történt olyan hirtelen *Jankovich* kinevezése. Ma a Ház folyosóján beszélget, hogy *Zichy János* nem is jutott abba a helyzetbe, hogy lemondhasson. A volt kultuszminister a király előtt kifejtette azt a nézetét, hogy amíg *Dézy* vádjai dolgában teljes bizonyítás mellett döntés nem történik, addig a kormány nem fejtethet ki sem parlamenti, sem politikai működést. A király meghallgatta a véleményt és hívatta Lukácsot. Erre a miniszterelnök a maga felfogása szerint adta elő a dolgot a felségnek. Erre a király alig-talig azt felelte:

— *Zichynek* le kell mondani!

Lukács László erre, anélkül, hogy *Zichy*-t megkérdezte volna, bejelentette a kultuszminisz-

ter lemondását s nyomban előterjesztést tett az utód kinevezésére is. Munkapárti nézet szerint ezt az intimitást azért nem hozták nyilvánosságra, mert előbb *Zichy*-t informálni akarták a király döntéséről.

A képviselőház munkarendje.

A képviselőház mai ülésein *Németh Károly*, a választójogi bizottság elnöke a betervezett jelentését s a választójogi javaslatot már most hétfőn a Ház napirendjére kerül. A miniszterelnök bécsi útjának sikere mára egészen kétségtelené tette, hogy a kormány már most lehetőleg gyors tempóban végezni fog a választási reformmal s ebben a szándékában sem az ellenzék parlamenti demonstrációja, sem a szociálista munkásság általános sztrájkja nem fogja megakadályozni. Jó forrásból szerzett értesülésünk szerint hétfőtől számított pár nap alatt, előreláthatóan meghosszabbított üléseken, a Ház letárgyalja a választójogi javaslatot azokkal a módosításokkal, amelyekhez a bizottsági tárgyalás folyamán a kormány már hozzájárult. Ezután, vagy közben a választójogi vita megszakításával elintézik a tanítók fizetésrendezéséről szóló javaslatot is s ennek megtörténel ismét hosszabb vakáció következnek.

A házszabályrevízióról szóló javaslatot ugyancsak letárgyalja már most a képviselőház. Ezt azonban előbb még a bizottságnak kell elintéznie. Hogy a revíziós javaslatot a hosszú busvéri vakáció előtt, vagy után tárgyalják-e le, még bizonytalan.

Nem lesz rendőrlaktanya.

— Megtagadott államsegély. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Rendkívül kínos helyzetbe kerül Arad város közönsége a belügyminisztérium szűkeklősége következtében. Ez a kormányhatóság ráül egy paragrafusra és annak szavait fiskális szellemben magyarázva, rideg elzárkózással kitér a város olyan jogos kérelmeinek teljesítése elől, amely évek óta nemcsak Aradról, hanem az ország egész területéről hangosan követeli a kielégítést. A belügyminisztériumban tudatták *Varjassy Lajos* polgármesterrel, hogy *Arad* hiába fordul az államhoz építési segélyért a rendőrségi laktanya céljaira a költségvetésbe felvett négy millióból nem jut, mert, — úgy mondják Budapesten — laktanya-építés az nem rendőrség fejlesztés és ha Arad kérelmét teljesítenék, akkor valamennyi városnak eszébe jutna; hogy ilyen célra pénzt kérjen.

Mint hogy ez a minisztérium nyitán valiótt álláspontja, viszont azonban arról mélyen hallgatnak, vajon az államosítást mikor akarják megvalósítani, a város tekintettel mai pénzügyi helyzetére, nyugodt lélekkel aligha határozhatná el a rendőrlaktanya építését. Ugy tudjuk, hogy a tanácsban így gondolkodnak erről a kérdéstről, a polgármester információi után, azonban érzik, hogy rendkívül kínos és majdnem komikus helyzet elé kell állítaniuk a törvényhatóságot, mert *Green Nándor* főkapitány jogérvényes határozata szerint ai kell lakoltatni november hó elsejéig a dohos mélységből a legénységet és azt is tudják, hogy a főkapitány ennek a határozatának a végrehajtásához szilárdan ragaszkodik és ragaszkodni fog.

Mint ismeretes, a márciusi közgyűlés napirendjére kitűzték ismét a laktanya építés kérdését és mint az elmondottakból látszik, a tanács annak a megbízásnak, hogy az építéssel összefüggő összes kérdésekre adjon feleletet, a legjobb akarat mellett sem tehet eleget. A rendőrség decentralizációjának problémája is fel van véve a kérdések közé és a főkapitány ma terjesztette be a polgármesterhez erre vonatkozó választát, mely úgy hangzik, hogy a mai létszámmal erre gondolni sem lehet, de ha felemelt legénységi álló

mánnyal végrehajtának is, még az esetben sem mondhatna le arról, hogy új lakotanya építését ne kérje, mert esetleges központosítások esetén a mai helyiségekben embereit elhelyezni nem tudná.

A mi a telek ügyét illeti, szintén történetek megbeszélések s úgy tudjuk, hogy mint mindég, most is akadnak telektulajdonosok, akik abban a hiszemben, hogy Aradon valamely felvetett eszme gyorsan meg is valósul, siettek felajánlani telkeiket a lota cájaira. Abban a véleményben, hogy a város mindég drágán vásárolja meg a neki szükséges területeket és olcsón ad tul a magáéin.

A Kölcsey-Egylet a kulturpalotában.

Alelnök és titkár lemondása. — A jövő programja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

A Kölcsey egyesület ma délután tartotta első választmányi ülését a kulturpalotában. Az ülés külsőségein és benső hangulatán is meglátszott, hogy a Kölcsey-egylet a círa palotában épen nem érezheti magát úgy otthon, amint ez az otthon megilletné a kulturpalota egyik erős megalapozóját. De nincs biztosítva még a Kölcsey-egylet jövője sem és pedig a jövőnek épen az a része, amely a jelenben a legvirágzóbb volt: a felolvasások rendezése. Ebből fakadt az az elkedvetlenezés, amely a Kölcsey zsurok fardhatatlan rendezőit arra bírta, hogy ma bejelentésük visszavonulástuk. Krenner Miklós dr. alelnök és Szöllösi István titkár voltak éveken át a mozgatói, megteremtői annak a változatos és érdekes programnak, amellyel a Kölcsey-egyesület lelkes és hatalmas közönséget tudott toborozni zsurojaira. Az a zsufolt terem és megtelt karzat, amely épen a legutóbbi Kölcsey-zsuron volt látható, a leghibosabb mértéke annak, hogy mennyire a közönség kedve szerinti volt Krenner Miklós dr. és Szöllösi István munkássága. Nélkülök — ha lemondásukhoz végig, minden rábeszéléssel, kéréssel szemben ragaszkodni fognak — csonka fegyverzettel indul jövő programja elé az egyesület.

Az ülés elején Lukácsy Lajos üdvözölte az egyesület elnökét, Varjassy Árpád királyi tanácsost, akinek nagy része van abban, hogy a Kölcsey egylet most a kulturpalota befejezett munkáját láthatja, élvezheti. Indítványozza, hogy a kulturpalota előcsarnoka részére készítsenek el Varjassy életnagyságú márványszobrát.

Varjassy Árpád az üdvözlő szavakat megköszönve visszaillesztést vetett a Kölcsey egylet múltjára és előadta, hogy miképpen képzeli az egyesület jövő programját. Tiltakozik az aggodalmat keltő alaptalan hírek ellen, amelyek szerint az egyesület ezután meg lesz fosztva minden anyagi eszköztől. Ez nem így van. Bizik abban, hogy a város mindig támogatni fogja a Kölcsey-egyletet feladata betöltésében. — Az egylet 1881 ben a leghibosabb körülmények között kezdte meg működését és tagjai lelkesedése, munkája segítette annyira, hogy ma vagyona van és az elmúlt években ezeket tudott áldozni kulturális törekvésekre, és könyv kiadásra, felolvasásokra, a kulturpalotára, ereklyemuzeumra. Az egyesület ma már eléggé erős, hogy vagyoni erői mellé tagjainak lelkesedő munkáját csatolva az új viszonyok közt is megállja a helyét. Tizenhatezer koronát kitevő tőkéi után 1100 korona évi jövedelemre számíthat az egyesület, de számíthat minden kulturmunkájánál a megfelelő felsőbb fórum — Közművelődési Tanács, Muzeumok felügyelősége, Könyvtarak országos tanácsa és első sorban Arad város támogatására. Vegül megmaradnak a tagdíjvedelmek, amelyek évi 3200 koronára tehető, ha az eddigi 4 korona tagdíj megmarad. Egyéni nézete azonban, hogy a Kölcsey egylet a felolvasások rendezésével olyan nagy

ellenértéket ad tagjainak, akik ezentul a nyilvános könyvtárt is használhatják a kulturpalotában. Helyes lenne tehát a négy koronás tagdíjat csak a könyvtárt használó tagoknak fenntartani, a felolvasásokra is belépést jogosító tagdíjat pedig nyolc koronára emelni. Ha ezt így kontempláljuk, akkor évi ötezerháromszáz korona biztos jövedelemre számíthat a Kölcsey egylet.

Ami a jövő programját illeti a Kölcsey-egylet feladatai lennének: 1. Évkönyv kiadás. Az évkönyvben a felolvasások stb. közlése. 2. Pályadíjak kitűzése. Irodalmi pályázatok. 3. A zenekultura művelése. A kulturpalota nagyterembe orgona állítása. 4. Szimfoniai zenekar szervezése. 5. A Kölcsey-dalárda életrekelése. 6. Nép- és ifjúsági hangversenyek rendezése. 7. A néprajzi és városi muzeum megteremtése. 8. Ásatások vezetése. 9. Könyvtár, ereklyemuzeum, gyűjtemények gyarapítása. 10. Falusi felolvasások. 11. Uránia előadások ifjúság részére. 12. Szépművészeti kiállítások rendezése; de olyan nővé, mint Koszkol Jenő volt, talán ismét öt kérhetnék fel, hogy rendezzen tárlatokat és ne holmi csmány impresszionista, futurista képeket állítsanak ki. 13. A kulturpalota lépcsőházának aradi történelmi freskókkal díszítése. 14. A vértanúk emlékeztetének kegyeies ápolása, vesztőhelyi emlékmű felállítás.

Műlek Lajos dr. jegyzőkönyvi közönetet javasolt az egyesület eddigi buzgó vezetőségének, majd Fényes Dezső szólalt fel és kijelentette, hogy az új működési kör kétségtelenül szükségessé teszi a régi alapszabályok módosítását s revízióját. Az alapszabály módosítás előkészítésére küldjön ki a választmány bizottságot, amelybe Varjassy elökléte alatt Kovács Vincét, Krenner Miklós dr., Szöllösi Istvánt és Faragó Rezsőt ajánlja.

Szöllösi István kéri, hogy hagyják ki őt a bizottságból, mert most, tíz évi munkásság után nem érzi erőit elegendőnek arra, hogy a jövődó munkájában résztvehesen. Bejelenti, hogy titkári, pénztárosi és könyvtárkezelői állásáról lemond abban a tudatban, hogy a megváltozott körülmények között más jobban betöltheti e tisztségeket.

Krenner Miklós dr. követte Szöllösi példáját és bejelentette, hogy alelnöki állásáról lemond. Hat év előt kifejezetten azzal vállalta el a Kölcsey egyesület alelnöki tisztségét, hogy a felolvasások rendezése lesz a fő feladata. Hat év alatt őt is, Szöllösi István titkárt is az a tudat vezette munkásságukban, hogy a kulturpalotában az adminisztráció a Kölcsey egyesületé lesz, aminthogy az első megállapodás a város és az egylet között ez is volt. Azóta megváltozott a helyzet, de ez a változás csalatkozással járt és talán megbomlasztólag is hatott a munkakedvükre. Az egylet pénzügyi helyzetét ugyan az elnök nem látja kedvezőtlennek, de ő viszont ezt a kedvező képet nem találja elég biztosnak és nem látja biztosítottnak, a felolvasások további rendezését az eddigi keretek közt és nívón. Személyi körülményei is megerősítik abban az elhatározásában, hogy lemond alelnöki tisztségéről és másnak engedi át a helyét.

Somogyi Gyula dr. arra kérte Krennert és Szöllösi Istvánt, hogy az új viszonyokba átmenet nehéz idejében ne vonják meg munkásságukat az egyesülettől. Indítványozta, hogy a választmány ne vegye tudomásul a lemondásukat, hanem kérje őket megmaradásra.

Faragó Rezső a tagdíjak felemelése ellen tiltakozott. A kulturát minél olcsóbbá kell tenni és helytelen, időszertülden most a tagsági díjak felemelése.

A választmány ezután az alapszabályokat módosító bizottságba kiküldte Varjassy Árpád elnökléte alatt Faragó Rezső, Fényes Dezső, Kovács Vince, Krenner Miklós dr., Műlek Lajos dr., Schill József, Szöllösi István és Wagner József dr. egyleti t. gokat. Ezzel elhatározták, hogy a közgyűlést szükséghez képest március 9-ről elhalasztják.

Szöllösi István titkár még az évi jelentés adatait és a számadásokat ismertette meg a választmányal. A Kölcsey-egylet — mint ismeretes — önálló helyiséget kért a várostól a kulturpalotában. Erre a kérésre a városi tanács januárban arról értesítette az egyesület elnökségét, hogy a kulturpalota kisterme mellett levő helyiséget fűtéssel, világítással díjmentesen átengedi, azonban a tanács bármikor felmondhat és harminc nap alatt kiköltöztetheti a Kölcsey egyletet.

Ez a furcsa és bántó határozat nagy visszatevészséssel találkozott. Faragó Rezső kijelentette,

hogy ez a harminc napos felmondás kikötése durvaság és kulturátlanság a város részéről. Halmai Andor pedig egyenesen arra mutatott rá, hogy a város nem úgy fogadja a Kölcsey egyletet a kulturpalotában, mint a palotát megteremtő kultur-egyletet, hanem csak épen megtört jövővényt. Ez ellen nem kell tiltakozni, majd a közvélemény megítéli a város kulturátlanságát.

Jancsovic Ferenc rámutatott arra, hogy a városi tanács határozata szerzett jogokat sért. Krenner Miklós dr. indítványára elhatározták, hogy az alapszabály módosító bizottságot azzal is megbízzák, hogy előkészítse azokat a kívánságokat, amelyekre a Kölcsey egyletnek a várossal meg kell állapodnia, hogy azután a jövőben ilyen kellemetlen „tévedések”, mint ez a harmincnapos szóló felmondás ne ériék az egyesületet. — A választmány különben kimondta, hogy energikusan tiltakozni fog a tanács határozatának említett része ellen.

A kis incidens után Szöllösi István a pénztári zárószámadást ismertette meg. 21.145 40 korona bevétele volt a múlt évben a Kölcsey-egyletnek és tizenkilencszer koronára feltűli kiadása, úgy, hogy az 1912. évet 1604 korona készpénzmaradvánnyal végezték. A választmány a felmentvény megadását fogja javasolni a közgyűlésnek, amelyet megelőzőleg még egy választmányi ülést tartanak, mert a ma kiküldött alapszabály módosító bizottság jelentését is tárgyalni kell.

Sarlot Domokos, mint detektív.

— Előállított egy kuruzslónót. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Negyven évig állott a város szolgálatában Sarlot Domokos főkapitány. A hosszú negyven évből ugy harmincötöt a rendőrségnél töltött. Harmincöt év sem gyerekjáték, de azalatt a hosszú idő alatt Sarlot Domokos, aki különben mindig elismert közigazgatási szaktekintély volt, a bűnügyekbe nem igen avatkozott, nyomozásban aktív részt nem vett.

Most már nyugalomba vonult a főkapitány. De — mintha csak lelki furdalásai lettek volna, vagy felhalmozott energiái kívántak érvényesülni — alig élvezte néhány napig az édes nyugalmat, egy „bűnügynek” járt végére, a tettest kinyomozta, sőt prezentálta is a rendőrségnek.

E hét elején valami szerencsétlen csillagzat alatt szűtlett cigány javakosasszony, Kovács Szida véletlenül épen a nyugalmazott rendőrfőkapitány cselédjét szemelte ki arra, hogy „befonja”. Ósrégi cigány szokás szerint azzal biztatta a cselédleányt, hogy örökre hozzáfűzi szeretőjét, ha neki egy forintot és egy szoknyát ad.

A cselédleány nem lehetett túlságosan szerelmes, mert meglehetősen józansággal a honoráriumot egy régi szoknyára és húsz krajcárra alkudta le. Sőt még józanabb volt: amint a cigányasszony elvégezte a hókuszpókust, visszakövetelte a szoknyát. A cigányasszony azonban nem volt hajlandó a ruhadarabot visszaadni, sőt hamar el is szellett.

A cselédleány nagyon sajnálta a szoknyát s elpanaszolta a dolgot gazdájának. Sarlot Domokosban azonnal működni kezdett a detektív-szenvedély. Megállapította mindenekelőtt, hogy a cigányasszony egyik lakójához szokott mosni járni. A lakónak meghagyta az ősz Nick Carter, hogyha a mosóné újra eljön hozzá, vagy véletlenül találkozik vele, küldje el őt a becsapott cselédleányhoz. Sőt egy nagyszerű trükköt is kieszelt: azt üzentette ugyanis a cigányasszonynak, hogy ha újra eljön, kap még egy szoknyát.

S Kovács Szida „bedőlt” a főkapitánynak. Tegnap jelentkezett a nyugalmazott főkapitány lakásán, ahonnan az egykori főrendőr a kuruzslónót nagy büszkén és személyesen, bottal a kezében, nyomban felkísérte a rendőrségre, a bűnügyi osztálynak prezentálta és mint illik, előállította.

A miniszterelnök a többség erejéről.

— A nemzeti munkapárt értekezlete. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 27.

A nemzeti munkapárt ma este hét órakor *Khuen-Héderváry* Károly gróf elnöklésével ülést tartott, amelyet a párt kijelölt bizottságának ülése előzött meg. Az elnök az ülést megnyitván, előadja, hogy a jelölt bizottság Szász Károlynak a Haz elnökévé való megválasztásával megüresedett házjegyzői állásra *Almásy* Lászlót jelölte. A megüresedett pártjegy ői állásokra *Láng* Mihályt, *Szász* Pált, *Szinnyey* Merse Félixet és *Vermes* Zoltánt választották meg.

Ezután az állami, elemi, községi és hitfelekezeti népiskolai tanítók illetményének rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. *Siegescu* József előadó behatóan fejtegette, hogy a törvényjavaslat mekkora előnyöket nyújt a tanítók anyagi helyzetének javítására s polemizált a javaslat ellen felhozott panaszokkal.

Több felszólalás után *Balogh* Jenő igazságügyminiszter a távollevő vallás- és közoktatásügyi miniszter helyett megnyugtató kijelentéseket tett. Utalt arra, hogy kellő érzékkel bír a tanítók súlyos anyagi helyzetének megértéséhez s nagy köszönettel van a pénzügyminiszter iránt, aki lehetővé tette, hogy tíz millió koronával javítsák a tanítók helyzetét. Kijelenti, hogy a tanítók is alélálandóan pontosan teljesítik kötelességeiket és megérdemlik helyzetüknek javítását. Sajnos az előző kormány intézkedései folytán tervezett tanítók országos szövetsége olyképen szervezetlenül, hogy némely tanítói szervezetet politikai faktoroknak használhat fel az ellenzék egy része, különösen a radikálisok és szociálisták. De a harmincezer tanító túlnyomó nagy többsége bizonyára elismeri és nagy köszönettel veszi az anyagi helyzetük javítására szánt tíz millió koronás többletet, ezerkétszáz koronás minimumot, háromezerkétszáz koronás maximumot.

Ezután a tanítói javaslatokat, valamint *Hegedüs* Lóránt elő érjesztésében az egyenes adók reformjának elhalasztásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Ezután *Ghillányi* Imre báró titkos tanácsos emelkedett szólásra s a következőket mondotta:

— Közéletünkben, sajnos, nem áll izoláltan ama jelenség, hogy az ilyen heves harcokban az ellenzék a politikai harc sikertelenségét a vezérek egyéni becsületének s az ország hírnevének megtépázásával fedozze végső és utolsó erőfeszítésében. E vádakra megfelelt egyrészt a bírói döntés, másrészt a miniszterelnök az e tárgyban hozzá intézett interpellációra adott válaszában, amely válasz bennünket teljesen kielégített és megnyugtatót. Nekünk azonban még kötelességünk erélyes tiltakozással visszautasítani azokat az alaptalan vádakait, mintha a párt megteremtése és fennállása nem a nemzeti érületnek és akaratnak folyománya lenne. Kerületünkben szerzett mindennapi tapasztalataink, a közelmúltban lefolyt választások eredményei s a törvényhatóságok bizalmi nyilatkozatai mind fényes cáfolatai e vádaknak. Arra kell egyttal kérni a mi vezérünket, a miniszterelnököt, hogy a maga elé kitűzött nagy feladatok teljesítése közben ne engedje magát mellékvágányokra sodorni, mi viszont biztosítjuk, hogy e nagy, a nemzet jövőjére oly fontos feladatok megoldásánál teljes bizalommal és odaadással követni és támogatni fogjuk. (Zajos éljenzés és taps. Felkiáltások: Éljen Lukács László!)

Ezután *Lukács* László emelkedett szólásra s a következőket mondotta:

— Igen tisztelt barátaim! Bizalmatoknak és ragaszkodástoknak ezen újabb megnyilatkozásaért fogadjátok legőszintébb és leghálásabb köszönetemet! Azt hiszem konstatalhatom, hogy mióta ez a harc megindult, ez a harc különösen az én személyem ellen irányult, de ennek dacára sem ingadozást, sem valami elkedvetlenedést nálam tapasztalni nem volt alkalmatok, mindazonáltal készséggel beismerem, hogy ebben a nehéz küzdelemben, amelyet folytatni kell, bizalmatoknak eme megnyilatkozása s az a nagy lelkesedés, amellyel ügyemet felkaroltátok, eljárásomat helyeseltétek és nem kételkedtetek korrektségemben, azt hiszem erős támaszom lesz a jövő küzdelmeivel szemben is. Ezért fogadjátok újból, meg újból hálás köszönetemet. (Leleges éljenzés.) Nem az én személyemért, mert hiszen ez nem az én személyem ügye. Az én ügyem tisztelt barátaim öt perc alatt könnyen elintézhető. Ez azonban az ország ügye s elsősorban a párt ügye, mert hiszen a harc a párt ellen megy, amely párt mint éles szikla áll a terrorizmus kiterjedésének útjában. Éppen azért folyik a harc, hogy ezt a sziklát eltávolítsák az útból, ámde ti tisztelt barátaim mindnyájan megvagytok győződve, hogy ennek a pártnak a létezése elsősorban érdeke a magyar államnak. És tudjuk mindannyian, hogy ez a párt a legnagyobb hatalom ebben az országban, amely minden akaratot képes keresztül vinni, ha összetart és ha céltudatosan működik. Ámde barátaim ez az erő, ez a hatalom csak addig tart, amíg a párt együtt működik, együtt fejt ki tevékenységét és attól a perctől kezdve, amint csüggedés, vagy ingadozás áll be, vagy lehetővé válik az, hogy a párt életképességében valaki kétkedjék, abban a percben a hatalom megszűnik s a párt megszűnik az állam életében fontos faktornek lenni. És akkor az állam sorsa hasonlítama hajónak a sorsához, amely kormánykereknek és vitorláknélkül utazik a tenger vészeshullámaiban. (Felkiáltások: Ugy van!) Ezt megakadályozni mindenkinek kötelessége és e tekintetben a felelőség engem terhel, terhel kétszeresen, mint akinek szerencséje van ez idő szerint a párt élén állani. Mindnyájan átérezzük ama nagy feladatoknak a horderejét, melyek ránk várakoznak. De nemcsak mi érezzük, hanem átérzi az ország egész közönsége, átérzik azok a sok százazrek, akiknek bizalmából ilyen hatalmas párt megalakulhatott, akik azzal a várakozással küldtek minket a parlamentbe, hogy megindítsuk az egész vonalon az alkotás munkáját, hogy eltakarítsuk utunkból a heverő romokat, hogy oldjuk meg az állami életre ólomsúlyként nehezedő függő kérdéseket, mint a katonai javaslatokat és ami a fő, intézzük el a választói reformot oly módon, hogy amint egyrészt a kor szellemének és a demokratikus haladás irányelvének bódolva elmegyünk a jogkiterjesztés legszélső határáig, másrészt biztosítsuk azon fontos nemzeti és állami érdekeket, amelyeknek biztosítása egy élni akaró államnak a létkérdésével azonos. Ezzel kapcsolatosan biztosítjuk egyttal a házszabály reformja révén a nemzeti akaratnak érvényesülését. Egy ilyen nagy alkotó munka méhében hordja az izgalmas mozgalmakat, a heves ellenakciókat, amelyekkel megküzdeni és szembenézni kötelességünk, de az ellenzék jelenlegi ellajult harcmodorát csak a szélsőségek felé hajló vérmérsékletünknek kell tulajdonítani. Engedjétek meg, tisztelt barátaim, hogy szíves jóakarotoknak viszonzásul azt mondhassam, azt hiszem, ez talán a legmáltóbb viszonzás, hogy mindaddig, amíg bizalmatokat bírom, támogatásokban részesülök, ingadozás és habozás nélkül fogom teljesíteni kötelességemet a jövőben is s ettől nem fog eltántorítani semmi, mindaddig, míg ti abban a véleményben vagytok, hogy az én

működése az ország és párt érdekében van. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Ezután *Khuen-Héderváry* gróf mondotta a következőket:

— Tisztelt pártértekezlet! Azt hiszem, hogy a pártértekezlet tagjai nevében kijelenthetem, hogy mindnyájan hozzájárulunk *Ghillányi* Imre báró nyilatkozatához, amelyet nevünkben tett s melyben bizalmunknak adott kifejezést a miniszterelnök iránt. Az isten étesse őt soká. (Zajos éljenzés és taps.)

Ezután *Khuen-Héderváry* Károly gróf elnök az értekezletet bezárta.

Halálos baleset a lugosi honvédezred gyakorlatán.

— Agyonlőtt aradi iparos. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Lugos közelében a honvédek ma éles töltséssel való gyakorlatozás közben véletlenségből agyonlőttek egy Aradról Lugosra származott iparost: *Assael* Jánost. A katasztrófa részleteiről a következőket jelentik:

A lugosi 8. honvédgyalozezred két zászlóalja napok óta harcserű lövőgyakorlatokat végez a Lugos és Facsád közötti országút közelében. Miután a harcserű gyakorlatokat éles töltséssel végzik, a katonaság szerencsétlenség elkerülése végett különböző övrendszabályt szokott foganatosítani. Így a tereppel szomszédos községben ki szokás doboltatni, hogy hol és mikor lesz a gyakorlat, melynek ideje alatt a terepet megközelíteni veszélyes és tilos. Vörös zászlók is jelzik a veszélyes terület kezdetét s örök figyelmeztetik és tartják fel a járókelőket, utasukat.

A vizsgálat még nem állapította meg, hogy az övrendszabályok foganatosítása körül volt-e valami mulasztás, vagy pedig azok elkerülték *Assael* János figyelmét, tény azonban az, hogy *Assael* valami véletlen folytán a harcserű gyakorlatok színhelyére jutott be kocsiával, amelylyel Facsádra akart hajtani.

Meguk a gyakorlatozók meglehetősen messze voltak, úgy, hogy alig lehetett őket látni, de egy eltévedt golyó a kocsin ülő *Assael* mellbe találta, úgy, hogy a szerencsétlen fiatalember véresen bukkolt le a kocsiról. Kocsisa azonnal visszafordult s sebesült gazdáját haza vitte Lugosra, ahol azonnal orvosi segélyben részesítették. Megmenteni azonban nem lehetett: annélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, kiszendetett.

A vizsgálat eddig még csak annyit állapított meg, hogy *Assael*, aki egy nagy lugosi iparvállalat művezetője volt, ma korán reggel Facsádra akart utazni, hogy a vállalat egyik készülő munkáját ott ellenőrizze. A kocsi valomása szerint az országúton nem jelezte semmi, hogy azon tilos hajtani, s miután a gyakorlatokról sem tudott semmit, mit sem sejtve, hajtattott be a veszélyes területre.

Assael János tragikus vége általános részvétet keltett Aradon, ahol a nagy szakképzettségű fiatalembernek számos rokona van. *Assael* János fia *Assael* Jakab tekintélyes aradi géplakatosnak, fivére Aradi Aranka ismert színésznőnek. Néhány év előtt atyja üzletének vezetője volt, majd fivérével, Károllyal együtt átvette az üzletet s azt *Assael* Jakab és fiai cég alatt vitte tovább. Három év előtt nősült s röviddel azután Lugosra költözött, ahol mint említettük, egy nagy iparvállalat vezetője volt. Mindössze harminchét éves volt s özvegyén kívül két árva hagyott hátra.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Péntek: *Oedipus király*, tragédia. *Ivánfi Jenő* vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Szombat: *A lengyel menyecske*, operette. Új betanulással. (A. bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Gül Baba*, operette. Este: *Ingyenélők*, népszimnő. (B. bérlet.)

Oedipus király.

*

Az Oedipus monda, amelyhez a világirodalom nagyszerű alkotásainak egész sorozata fűződik, s amely Sophoklestől Goetheig számtalan írói alkotás termőtalaja volt, alapjában véve végtelen távolságba esik a mi megértésünkől és lelki izgalminktól. A monda naivsága mellett a monda rémségei ugyiszólván tisztán az idegeink révén érdekelnek bennünket, s ha a hivatalos esztétika az objektív szépség minden mértékét meg is találja Sophokles Oedipusában, mi képelenek vagyunk ennyire elvonatkozni a magunk mindennapi életétől, erkölcsi és világlátásától. Nekünk talán felborzolja az idegeinket, hogy egy fiú megöli az apját, nőül veszi az anyját s a szörnyűségek tudatára jutván, kitépi a saját szeméit: de a görög sorstragédia csak az irodalomtörténet szemüvegén keresztül érdekel bennünket. Ami a színpadon történik, azzal nincs semmi lelki közösségünk: a cselekvések látumszerűsége megfoszt bennünket attól a lehetőségtől, hogy gondolataink fűződjenek az előtünk lefolyt akusokhoz; az alakok érzései, szenvedései és vágyai mind infantilis érzések, szenvedések és vágyak, bennünket semmiféle szempontból nem érdeklők. A minthogy levegője nem lehet a mi levegőnk, s egy színpadi alkotás, mely Krisztus előtt négyszázharminc esztendővel keletkezett, amelyet a görög filozófiának csak későbbi fejlettsége sem ihlethetett bármiféle általános emberi érték, — mondjunk szociális érték, — feldolgozására: egy ilyen színpadi alkotás reánk nézve mivel sem értékesebb, mint egy ókori pénzdarab, mely talán nincs a numizmatikusnak, de reánk nézve csak rozsdás rézkorong.

Ine: Laios thébei királynak megjósolják, hogy fia meg fogja ölni. A király kitéti gyermekét, kit egy pásztor megtalál s Korinthusba visz, ahol a fiú, Oedipus, felnő. Neki is megjósolják, hogy megöli apját, s nőül veszi anyját, mire ő menekül nevelő szülei közeléből, mivel azokat igazi szüleinek véli. Utja Thébe felé viszi. Utközben találkozik Laiossal, kit civódás közben megöl. Utját folytatva elpusztítja a Sfinxet, amiért a thébeiek királyukká választják. Oedipus nőül veszi Laios özvegyét, Jokastét, de a vérfertőző nász az istenek haragját Thébe városára fordítja. Dögvész tör ki, s a delphii jósa megjósolja, hogy a vérszűnyeg és fertőzet okozta, s csak a bűnös eltávolításával lehet azt megszüntetni. A bűnös keresése közben Thyreias, a vak jós elárulja, hogy Oedipus a bűnös, amit az apagyilkosság egyetlen szemtanuja is megerősít. Jokaste erre öngyilkossá lesz, Oedipus pedig kitépi szeméit, s világtalannul, koldusbottal a kezében megy a száműzetésbe.

Ez a darab tartalma. Az előre megállapított látum, a saját hibáján kívül vétkes ember szörnyű szenvedései: mindez valahogy idegenszerűen üti meg azokat a belső hurokat, amelyek mindannyiszor megrögzülnek, ha valami emberi közösség érinti őket. De az Oedipus király ma esti bemutatóján senki nem érzett közösséget a színpaddal: egy nagyszerű, egy idegekre menő, borzalmasan megrázó kórházi jelenés volt ez az egész darab, a szerencsétlenül járt embernek a műtőasztalon való kínos vergődése, panaszja és jajhőrgése, az előbb még egészséges és délceg test váratlan és indokolatlan elnyomorítása: mint-

ha egy automobil gázol végig a gyanútlan járókelőn, s ott hagyja az előbb még viruló testet roncsokba darabolva. Rémesen érdekes látvány, de csak egy napihir.

Az „Oedipus király” azonban harmadfél ezredév előtt íródott, egy faiv mithosznak szülötte képen. Harmadfél ezredév gondolatvilága választ el tőle: bajos itt érintkezési pontokat és érintkező érzéseket keresni. S ha mégis találunk: ez a színész érdeme, aki a maga zsenijével hiteti el velünk, hogy igaz lehet az, aminek igazsága ellen minden logikánk lázadva tiltakozik.

Ivánfi Jenő, az aradi nemzeti színház vendégművésze ezt a sötét és szinte képtelenné látszó feladatot hatalmas művészi erővel oldotta meg. A fatum súlya alatt összeomló ember gyönyörűen megrajzolt kórtani alakját láttuk Oedipus király személyesítőjében: a lelki és testi szenvedések idegtépő, hihetetlen árnyalatokig hű visszaadását, az erős férfilelek nagy öszereppanását, a kinoktól fojtogatott ember iszonyu falorditását és hisztériába fulló zokogását. Ivánfinak szinte kimeríthetetlen skálája van a szenvedélyek és szenvedések ábrázolására s azt hisszük, hogy akik ma este felborzolt idegekkel távoztak a színházból, azok szintén tapasztaltak, hogy Ivánfit egész külön mértékkel kell mérni: ez a művész teljesen lenyűgözi a színpadot és a nézőteret s ha ma bemutató előadásról beszélünk, meg kell állapítanunk, hogy ez a bemutató nem az Oedipus király, hanem Ivánfi Jenő volt.

Maga az előadás, valamint a rendezés is, a lehető legjobb. S ahol egy kirívó hang, egy kirívó szín. A díszítések tökéletesek, a kosztümök szinten. Az egész előadás teljesen ment volt minden vidéki színezettől, a többi szereplők teljes odaadással működtek a nagy siker létrehozásán. *Keszler* pompás klasszikus színes, gyönyörűen beszél, *Kronja* kitűnően sikerült. *Várnay* a vak jós *Follinuszné* Jokaste szerepében járultak hozzá a sikerhez. Igen jó volt *Beregi* egy apróbb szerepben, valamint a többi szereplők is. (kg.)

Az Erynnisek előadása Aradon. *Ivánfi Jenő* vendég szereplése bebizonyította, hogy az aradi színházi publikum nemcsak az operett premierek, hanem a komoly, a szó nemes értelmében művészi események iránt is érdeklődik. III. Richárdban, Judithban s Oedipusban vendég szerepelt a kiváló művész s valamennyi felépésénél zsutolásig megöltötte a színházat a közönség. Ez a tény birta arra az elhatározásra a színház igazgatóját, hogy legközelebb *Leconte de Lysé* remekét, az *Erynniseket* hozza színre. A monumentális tragédiát Ivánfi fogja rendezni s három estén *Jászai Mari*, *Márkus Emilia* és *Beregi Oszkár* fognak benne vendég szerepelni. Ha a terv létrejön, akkor Szendrey felelőri az aradi középiskolák igazgatóit, hogy száz diáknak engedjék meg, hogy a darabban statisztáljanak.

A színigazgató közlései. *Ivánfi Jenő* bucsufellepte. A budapesti Nemzeti Színház illusztris művésze, Ivánfi Jenő, akinek eddigi vendég szereplésén szufolt nézőtér tapsolta meg a kiváló művész alakításai, pénteken bucsuzik el az aradi közönségtől. Oedipus királyban vesz bucsut az aradi publikumtól. Sophokles antik tragédiája csütörtökön kerül először színre az aradi színházban és nagy sikert aratott; ennek a sikernek az oroszlanrésze Ivánfi Jenő, aki a király alakját valami csudalatos, megértő művészettel érzékeltette meg. Nagy és szenzációs meglepetést keltettek Oedipus király díszletei, amelyek Ivánfi Jenő saját tervei alapján készültek. Az Oedipus király másodszor pénteken kerül színre, a főszereplők ezúttal is Ivánfi Jenő, Follinuszné, Keszler, Várnayné, Beregi dr., Delli, Herold lesznek. — Szombaton a Lengyel menyecske kerül újból színre az aradi színházban; Jean Gilbertnek ez a bájos operettje tavaly igen nagy sikert aratott s ennek köszönhető az idej repriz. Az operett teljesen új betanulással s jórészen új szereposztással kerül színre; a főbb szerepeket Diosi, Nográdi, Bankóré, Huszár, Győző, Polgar, Várnay, Hajducska, Herold játsszák. — Vasárnap délután Martos-Huszka daljátéka, a Gül-Baba kerül színre, amelynek idej reprize nagy sikerrel járt; Gábor diákok

Rontay Boriska, Mujkót Győző adja. — Vasárnap este Vidor Pál népszimnője, az Ingenyelők kerül színre. — *Passiójáték Aradon*. A jövő hó 16-án érdekes művészi esemény lesz az aradi színházban. Előadásra kerül a monumentális, megrázóan szép oberammergaui passiójáték: Jézus élete és halála. A nagyszabású színpadi munka, amely eredeti szöveggel, eredeti rendezésben kerül majd színre; a drámai társulat már most készül erre a nagy és jelentős művészi munkára.

* **Növendék hangverseny.** Unger Mór tanítványainak hangversenye március 9-én vasárnap délután fél 5 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében lesz. Szóló számokat adnak elő, és kamarazeneben szerepelnek: Andrányi Lajos báró, Aufricht Gusztáv, Barra Ernő, Cettel Lajos, Dömötör Eszti, Funtelstein István, Grünberger Oszkár, Jánosy Böske, Ring Béla, Saidner Ferenc, Szántó Manó, Schwarz Klári, Tolnai János, Ungár Imre és Unger Ernő. Ezekon kívül két nagy zenekari szám fog a közönség gyönyörködtetésére szolgálni.

* **Az „Aradi Zenekonzervatórium”** március havában 2 háziestélyt és egy nagyszabású hangversenyt rendez, melyeken a többi számokon kívül 2 Mozart, 1 Beethoven és 1 Mendelssohn zongoraverseny mű adatik elő.

* **A 7-es vonat titka.** (Pinker-ton detektív az Apollóban.) A világ legerdekfeszítőbb s legnagyobb apparátussal készült detektívdramáját mutatja be péntektől kezdve az Apollo színház. A szenzációs detektívdramának különösen ez ad nagy érdekességet, hogy a főszerepet Nat Pinkerton, a világhírű amerikai detektív személyesen játssza. Az izgalmas cselekmény rövid kivonata ez: Claude asszonyt, aki a 7-es vonattal Parisba akar utazni, meggyilkolva találtak a nyit pályán. A férj Nat Pinkerton detektívet bizza meg a nyomozással. A híres detektív rögtön megkezdte a munkát. Átvizsgálja a vasuti kocsit, amelyben a drama lejátszódott. Talál ott egy zsebkendőt, egy eles szerzőmot és egy eltépett sportlapot. Elsősorban Claude asszony unokafivéret gyanúsítja, mert ő ugyanazzal a vonattal érkezett. A detektív folytatja útját, látva, hogy az áratlan, tovább kutat, gyanúja a meggyilkolt sofőrjére terelődik. Pinkerton elmegy a garageba s ott egy levelet talál, melyben a sofőr menyasszonya csak akkor hajlandó felesége lenni, ha az vagyonos ember lesz. A leány fényképéből megállapítja, hogy az a meggyilkolt nő házában nevelődött. 177

Dr. Gar el Hama III. az Urániában. Tagadhatatlan, hogy az aradi közönség legnagyobb érdeklődését az utóbbi időben bemutatott filmek közül az a szenzációs detektív sorozat keltette fel, amelynek főhőse dr. Gar el Hama, az ázsiai diplomás gonosztevő. Emlékeztet meg, hogy milyen szenzációs sikert aratott a sorozat első filmje, amely izgalmas jelenetekben páratlanul bővelkedett. A közönség alig tudta elfelejteni ezt a képet, amelyen csak dr. Gar el Hama történetének második része teit tul. Az Uránia igazgatósága most igen nagy anyagi áldozatok árán keresztülvitte, hogy a szenzációs detektív sorozat harmadik és befejező részét vidéken először Aradon bemutathassa. A közönség az első két képből megállapíthatta már, hogy a Gar el Hama kepez, a Nordisk gyár remekei, ötletességükkel, frappans történetükkel és egyedülálló rendezésükkel fogva messze felülemelkednek a sablonos detektívtörténetek közül, de dr. Gar el Hama történetének harmadik része, amelyet hoinap mutat be az Uránia, a meglepetések egész sorozatát tartogatja a publikum számára. A képet eredetileg csak három napi előadásra szerzte meg az Uránia, de az érdeklődés már is olyan nagy, hogy előreláthatólag tovább is műsoron kell tartani. — Itt említjük meg, hogy szombat délután négy órakor fehérvárrakkal gyermekeelőadás lesz az Urániában. 175

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Öngyilkos aradi háztulajdonosnő.

— Leugrott az emeletről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Borzalmas módon fejezte be ma este nyolc óra után, súlyos betegségtől elkésérelt életét özvegy Grimm Ignácné, aradi háztulajdonosnő. Öngyilkossá lett a hetvenhét esztendőes matróna, aki a Tököli tér 2b számú házának a térre néző első emeleti lakásából az ut kövzetére ugrott és néhány pillanatos agonizálás után kiszenvedett. Óriási tömeg verődött össze csakhamar a tragikus esemény színhelyén, azonban senki sem tudta, vajon ki az a törött tagu, teljesen fehér haja öreg uri nő, akinek halálát senki a házban észre nem vette, mert vagy öt percig feküdt az utca kövezetén, míg végre valakinek a tömegből észbe jutott, hogy legalább a házmeztart kellene értesíteni arról, hogy az emeletről egy nő leestett vagy leugrott.

A házmeztart kijött a hívásra és a kiszenvedett matrónában felismerte urnóját, a ház tulajdonosnőjét, özvegy Grimm Ignácnét. Felszaladtak a lakásba, hogy a történetről értesítsék az öngyilkossal együtt lakó Schleisner Aranka zongoratanítónőt, az unokahugát, de a szobák üresek voltak, a tanítónő távol volt. Csak az utcai szobának ablaka mellé állított szék és a nyitott ablak magyarázták meg, hogy mi történt és érthetővé vált az is, hogy az urinő éppen ezt a magányosságot használta fel végzetes tettének végrehajtására.

A rendőrséget értesítették ezután az öngyilkosságról és Vida Vilmos ügyeltes rendőrfelügyelő ment ki a helyszínre. Prohászka László dr. tb. főorvossal, aki megállapította, hogy Grimmné az esés következtében csigolya törést szenvedett és pár pernyi vergődés után meghalt. A holttestet felvitette a rendőrség a lakásba és intézkedett, hogy az öngyilkosnak egyetlen hozzátartozóját, Schleisner kislányt keressék meg és értesítsék a szomorú eseményről.

A zongora tanítónőt Ambrus Lajosnak, az Aradi Általános takarékpénztárosának családjától jövet utban hazafelé találta a küldőnő. Ambrusékkal baráti viszonyban élt a két urinő és éppen azért kereste fel őket ma este a tanítónő, hogy Grimmné érdekében arra kérje Ambrust, telefonáljon Pécskára, Iritz Manó ottani kereskedőnek, az öngyilkos sógorának és mondja meg neki jöjjenek Aradra és intézkedjenek, mert a matróna ma egész nap öngyilkosságról beszélt és többször kijelentette, hogy erőszakos módon véget vet életének, mely tele van kinnal és szenvedéssel.

Grimmné az utóbbi esztendő folyamán ugyancsak igen sokat betegeskedett és különösen véredényelmeszesedése okozott neki türethetetlen fájdalmakat. A szemei, egykori gyengeség következtében teljesen megromlottak és a rendkívül dolgozó urinőt ez a két nehézen elviselhető fogyatékosság idegessé, majd életuntá tette. Ezt a lelki depressziót még mélyítette az a szerencsétlenség, hogy néhány hónappal ezelőtt nagyfokú rövidlátás következtében leestett a padláslepcsőről és kecsét törte. Maggyógyt, de minden napnak minden órájában a halált várta és kívánta. Ezt nem is titkolta ama néhány ember előtt, akikkel a világtól teljesen visszavonult urinő érintkezett. Vigyáztak is rá, hogy kárt ne tegyen magában és ezért akarta Schleisner kislányon Iritznét, az elhunyt nővérét. Pécskáról Aradra kéretni, hogy gondoskodjék megfelelő felügyeletéről, minthogy öt kenyérkeresete a nap legnagyobb részén távol tartja a közös lakástól.

Özvegy Grimm Ignácné körülbelül tizennyolc évig lakott Aradon, ahová Pécskáról költözött be férjével együtt, aki jómódu kereskedő volt. Aradon megvásárolták a Tököli tér 2b. számú emeletes házat, melynek jövedelme elégséges volt az öreg házaspár szükségleteinek fedezésére. Grimm négyöt évvel halt meg és azóta özvegye fiával Grimm Ernővel, óbrézzai községi jegyzővel együtt lett házonélvezője a körülbelül 4—5000 koronát jövedelmező ingatlannak, tehát gondtalanul élt. Társasága nem igen volt, csak mint említettük, Ambrusékkal érintkezett, akikhez még Pécskáról eredő barátság fűz e, minthogy ez az uri család is Pécskáról költözött Aradra.

A rendőrség jelentést tesz az öngyilkosságról az aradi ügyészségnek és kéri a temetési engedély megadását, mert a kiballgatott tanak vallo másából kétségtelenül megállapítható, hogy Grimmné öngyilkosságot követett el.

Az új kultuszminiszter mandátuma.

— Az ipolysági és budapest-ferencvárosi választás. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 27.

Két időközi képviselőválasztás zajlott le ma és amikor az egyik — az ipolysági kerület — választási küzdelem megkezdődött, még nem lehetett sejteni sem, hogy a választás reggelén új miniszter fogja kérni az ipolysági választók bizalmát. Jankovich Béla mind kultusz-államtitkár került új választás elé és csak egy két napon múlt, hogy nem kénytelen mint újonnan kinevezett miniszter ismét lemondani mandátumáról. Így azonban az a vélemény politikai körökben, hogy Jankovichnak miniszterre történt kinevezetése miatt nem kell még egyszer lemondania mandátumáról, mert a választás kezdetére már a parlamentben bejelentették, hogy Jankovich Bélát vallás- és közoktatásügyi miniszterre nevezték ki a király.

A két választásról ez a részletes tudósításunk:

Az ipolysági választás.

Ma reggel kezdődött az ipolysági választás Jankovich Béla, az új vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamint Beniczky Ödön neppárti jelölt között. A választásra ma reggel Ipolyságra érkezett Jankovich Béla miniszter is. A választás előtti izgalmak hullámai valamelyest lecsillapultak. A miniszter megválasztását pártja egészen bizonyosra vette, mert a 2800 választót számláló kerületben eddig minden választásnál legfeljebb 2400 választó szavazott le és a Jankovich-pártnak már kora délelőtt 1275 választója érkezett a választás színhelyére.

A választás reggel kilenc órakor kezdődött. Konkoly Theze Sándor képviselő földbirtokos az elnök. Az első küldöttségül a szavazást Ipolyság kezdte meg. Az első turoust a Beniczky part adta. A második küldöttség előtt Apátfalva szavazott először, itt a Jankovich turnus kezdett.

Délelőtt 10 órakor már a szavazatok így állottak: Beniczky 42, Jankovich 265. Délelőtt tizenegy órakor: Jankovich 303, Beniczky 63.

Déután három órakor a szavazatok aránya a következő volt: Jankovich 962, Beniczky 533.

A választás a legnagyobb rendben folyik; félőttig leadtak 1891 szavazatot, ebből Jankovichra 1101, Beniczkyre 791 szavazat esik. Fél tízkor Jankovichra 1198, Beniczky 1008. A zárórát fél hétkor tüzték ki. Felnyolckor az elnök a szavazást bezárta. Ekkor

Jankovich	1359
Beniczky	1145

szavazatot kapott s így Jankovich Bélát 214 szö többséggel az ipolysági kerület országgyűlési képviselőjévé választották. A miniszter csak azért győzött ily kis szö többséggel, mert az ellenzék kortesei tegnap Palota közegében 95—98 szavazót 25—50 koronával megvásároltak.

A választási eljárás befejezése után Jankovich Béla miniszter átvette a mandátumot és hosszabb beszédben köszönte meg választóinak a bizalmát. Beszédében kiterjeszkedett a kormány ellen intézett támadásokra, a Dasy-ügy hajszájára és a

élesen elítélte a személyi hajszát folytató ellenzékot.

Választási harc a Ferencvárosban.

A Ferencvárosban Hecht Ernő dr. választási elnök pontban nyolc órakor nyitotta meg a választási eljárást a Bakács-téri iskola tornatermben, aránylag csekély közönség jelenlétében. Fél kilenc órakor az elnök konstatálta, hogy három jelölt van: Springer Ferenc, Helvey Tivadar és Nagy György. A sorshúzás eredménye szerint először a Springer párt, azután a Nagy Györgypárt végül a Helvey párt szavaz huszas huszas turousokban. A szavazás megindult és a Springer és Helvey-párt rendszeren betartotta a huszas turousokat Nagy Györgyre azonban, akinek első szavazója Gabányi Miklós volt, fél tízig csak négyen szavaztak.

A pártirodáknban, a kortestanyákon harog az éjlen és pattog a frázis. Nagy György például izgalomtól remegő frizurával magyarázza híveinek, hogy a köztársasági párt — nem tart pártkasszát.

— Elég baj az nekünk, — jegyzi meg egy realisan gondolkozó kortes. Hanqja tele van rezignációval...

Fé tizenkettőkor így állt a szavazás: Springer 389, Helvey 346, Nagy György 9. Félégy órakor: Springer 488, Helvey 444, Nagy 16.

Hét órakor a szavazatok aránya a következő: Springer 1774, Helvey 1087, Nagy 30. — Nyolc órakor: Springer 2014, Helvey 1382, Nagy 36. — Háromnegyed kilenckor: Springer 2260, Helvey 1471, Nagy 69.

A választás színhelyét több ízben felkeresték Vázsonyi Vilmos, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és lelkesítő beszédeket intéztek Springer híveikhez.

Tíz órakor a szavazatok aránya a következő volt: Springer 2905, Helvey 1684, Nagy 115. — Tíz órakor az elnök a zárórát tizenkettőre kitűzte.

Mikor a köztársasági jelöltre a századik szavazatot leadták, a jelenlevő köztársasági bizalmi férfiak óriási újjongásban törték ki. Ekkor Helvey szavazói már nagyon gyéren jöttek, Springernek még sok szavazója van hátr. Tizenkét óra felé Springer ezernégyszáz szavazattal vezetett.

Munkapárti körökben mindjárt a választás elején konstatálták azt a tényt, hogy a munkapárti választók zöme tartózkodott a szavazástól. Ezt az is magyarázták, hogy Helveyről az a hír van elterjedve, hogy reverzálist adott az ellenzéknek, amelyben megígérte, hogy megválasztása esetén nem fogja a munkapártot támogatni. Ennek ellenében az ellenzék megígérte Helveynek, hogy a Ferencvárosban nem állít ellenjelöltet. Amennyire elítelték az ellenzéki eljárást, annyira helyesítették a munkapárti választóit, hogy azok tartózkodtak a szavazástól.

A választás éjjel tizenkét órakor ért véget. Leadtak összesen 4793 szavazatot, ebből

Springer	3003
Helvey	1669
Nagy	121

szavazatot kapott s így Springer Ferenc drt 1213 szö többséggel a ferencvárosi kerület országgyűlési képviselőjévé választották.

Az eredményt a Springer pártívek óriási lelkesedéssel vették tudomásul. Küldöttséget menesztettek az új képviselőhöz, hogy átadják neki a mandátumot. Springer meghatóttan köszönte meg választóinak bizalmát és elfogadta a mandátumot.

MULATSÁGOK.

(=) Vasas-bál. Szombaton, március 1 én zajlik le a Központi szálloda összes termgében a kereskedelmi tisztviselők és alkalmazottak nyugdíj egyesületének évente szokásos Vasas bálja. A buzgó és nagy számú rendezőseg Knell Lajos és Berta Béla elnökök vezetése mellett már hetek óta teljes ínye kezettel fáradozik ezen estélyt a régi jó birtvéhez méltóan rendezni ennek eredménye az a nagyarányú érdeklődés, mely minden oldalról megnyilvánul, sőt igen szép arányban a megye különböző helyeiről is. A bál tiszta jövedelme a kereskedelmi alkalmazottak nyugdíj alapja gyarapítására fordítatik a tekintve eme nemese vált, felülízetések köszönet el fogadtatnak a Berta Béla biz elnökhöz küldendőz.

Az orosz cár a leszerelés mellett.

(Miklós cár és Ferenc József levélváltása. — Bolgár-török béketárgyalás.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, február 27.

A Reichspost jelenti: Az osztrák és magyar és orosz egyezséget a galiciai határon való leszerelésre vonatkozóan a hét végén fogják hivatalosan közzétenni. Az elvi döntés erre vonatkozóan megtörtént Szaszonov külügyminiszternek a cárnál való tegnapi kihallgatásán. Kokovcevnek, Szuhomlinnak, Silinszky vezérkari főnöknek, valamint Danilov főszállásmesternek kihallgatása ezzel belső összefüggésben van. A cárnak már birtokában volt Ausztria és Magyarország konkrét nyilatkozata, amely szerint *Ausztria és Magyarország az orosz kezdésnek megfelelően kész a galiciai tartalékosok egy részét elbocsátani, ha egyidejűen Oroszország is megkezdé a leszerelést.* A monarchia délkeleti részében tett intézkedéseket ez nem érinti és azok továbbra is fennmaradnak. Az egész ügy Hohenlohe herceg küldetésének a gyümölcse. A király kézírata Pétervárott elosztatta az Ausztria és Magyarország támadó szándékairól szóló mende-mondákat. *A cár válaszában örömmel ragadta meg a megegyezésre való alkalmat.* Orosz részről rámutattak arra, hogy a határon tett katonai intézkedések visszavonása a további közeledésnek szerencsés bevezetése, mire Ausztriának és Magyarországnak konkrét javaslata következett. Az elért eredmény már csak az uralkodó szentesítésére vár.

Páris: A Matin jelenti Pétervárról: Oroszországban a leszerelést egy Carzkoje-Zeloban tartott értekezleten határozták el, melyen a cár előlévő és a kormány valamennyi tagja részt vett. Teljesen biztos, hogy egyidejűleg Ausztria-Magyarországban is elhatározták, hogy a rendkívüli katonai intézkedéseket megszüntetik. A két kormánynak ez az elhatározása Miklós cár és Ferenc József király közt lefolyt levélváltására vezethető vissza. A határozat már korábban megtörtént volna, ha Hohenlohe herceg Pétervárról való visszautazása közben meg nem betegszik, ami késedelmet okozott, mert Ferenc József király ragaszkodott ahhoz, hogy Hohenlohe herceg személyesen tegyen neki jelentést pétervári útjának eredményéről. *Március hatodikán a cár mindenestre olyan nyilatkozatot fog tenni, melyben békeszeretét hangsúlyozza és így még e nap előtt meg fog történni a demobilizáció, hogy meg legyen az összhang a cár szavai és tettei között.*

Albánia határai.

Bécs: Mint a Reichspost értesül, a mai nagyköveti konferencia még nem fog Albánia elhatárolásának kérdésével foglalkozni, mivel azt hiszik, hogy ennek tárgyalásával jobb lesz várni addig, amíg bekövetkezik az osztrák és magyar és az orosz leszerelés.

Páris: A francia és orosz külügyminisztériumok új utasítást küldtek londoni nagyköveteiknek. Ez azoknak a tárgyalásoknak az eredménye, melyeket az utóbbi időben a párisi és pétervári nagykövetek egymással folytattak. Hírszerint ebbe a megállapodásba a bolgár diplomatákat is belevágták.

Új béketárgyalás Bulgáriával.

Konstantinápoly: Törökország és a balkáni államok között az új béketárgyalás hétfőn fog megkezdődni.

Párisból jelentik: Több lap nyilván félhivatalos forrásból származó közleményeket hoz, melyek szerint Péterváron a bolgár követ és a török kormány képviselője között az utóbbi időben bizalmas tárgyalások folytak. Az orosz diplomá-

cia képviselői ezen a tanácskozásokon nem vettek részt. Törökország azért választotta Pétervárt a tárgyalások színhelyéül, mert a tanácskozó felek itt nincsenek idegen befolyásnak kitéve és azt remélik, hogy Oroszország majd mérsékli szellemű tanácsokat ad Bulgáriának.

Belgrádból jelentik: Itt ma délután az a hír terjedt el, hogy Bulgária és Törökország között *béltés megegyezés jött létre*, ami elkeseredést okozott, miután már rég sejtették, hogy Bulgária külön tárgyal Törökországgal, a többi szövetségesek meghallgatása nélkül. Hivatalosan ezt a hírt még nem erősítették meg.

A harctéri helyzet.

Konstantinápoly: A mai hivatalos harctéri jelentés a következő: Bulair és Csataldzsa előtt a katonai helyzetben nincs változás. Az ellenség tegnap gyengén bombázta Drinápolyt. A tüzérségi harc átterjedt az egész frontra, főleg a keleti fronton volt vehemens a harc.

Szofia: Teljesen megbízható információk szerint a jelenleg táborban álló bolgár sereg számadatai a következők: kétszázhuszonhétézer ember gyalogság és hétszázhuszonnégy ágyú, három ezred hegyi tüzérség, 3200 lovas. Ehhez jön három hadosztály és száz ágyú, melyek Drinápoly előtt állanak. Továbbá a Macedóniában és Thraciában helyőrségeken levő és állomásokon elhelyezett csapatok. Az ágyúk vontatására szolgáló lóanyag nem elegendő, az élelmezési csapatok munkáját a talajviszonyok és a szállítás egyéb nehézségei hátráltatják, úgy látszik, hogy a csapatok kórházakban és egyéb egészségügyi berendezésekben is hiányt szenvednek.

HIREK.

Aradon lefoglalt írógépek.

(A kauciószedelgő igazgató újabb csalásai)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírója sürgős megkeresést intézett az aradi rendőrséghez, hogy *Aradon található „Dea” rendszerű írógépeket foglalja le és vegye büntügyi zár alá.* Ma délután Grumáz László dr. rendőrfelügyelő detektívekkel megjelent mindazonokon a helyeken, ahol a vizsgálóbíró értesítése szerint ilyen gépeket találnia kellett és a kapott parancs szerint végrehajtotta az utasítást.

Ennek a bírói intézkedésnek egy nagyobb szabású csalás az alapja, amelyet egy fővárosi zugsbanknak igazgatója ellen tett egy külföldi írógépgyár az *Aktiengesellschaft vormals Anton Krebs.* Budapesten ugyanis néhány éve nagyhangú reklámozás és a már szokott humbugszerűséggel megalakult a Magyar Birtokértékesítő és Közvetítő Bank, melynek igazgatója Radó Elek volt. Mint ismeretes, ezt a kaució szedelgésre és ügyfeleinek becsapására alakult bankot Pallós Ignác csalásait követő néhány nap múlva a fővárosi rendőrség leleplezte és igazgatóját, Radó Elekot letartóztatta. Mikor ez nyilvánosságra került és Radó ellen gyors egymásutánban több feljelentés érkezett a fővárosi rendőrséghez, az említett külföldi írógépgyár is jelentkezett mint becsapott fél.

A bank ugyanis szerződést kötött a gyárral, amelyben kötelezte magát, hogy attól *ezerháromszázötven darab Dea rendszerű írógépet* vesz át bizományba és azokat megfelelő provízió fejében értékesíti négy év alatt. A gépek egy részét el is adták, a pénzzel azonban nem számoltak el. Mikor a gyár már egy ízben büntvádi feljelentéssel fenyegette a bankot, akkor mindenféle csalafintasággal ki tudtak bujni a bajból, de Radó igazgató nem vesztve el egy pillanatra se lélekjelenlétét, noha tudta, hogy egyik lábával már a börtön kü-

szőbén áll, a bankja pedig a csőd szélére került, fedezeti váltót küldött a gyárnak, azonban ennek a lejáratát *április elsejére állította ki.* A gépgyáros időközben meggyőződött arról, hogy a váltó még a blanketta árát sem éri már meg, feljelentést tett a fővárosi rendőrségen és kérte a már eladott gépek lefoglalását.

— A tengerészeti parancsnok bucsuja. **Bécsből** jelentik: Montecuccoli, a távozó tengerészeti parancsnok ma a tengerészethez parancsot adott ki, amelyben többek között a következőket mondja:

— Midőn megválok a császári és királyi haditengerésztől, melynek egész életemet szenteltem, kellemes kötelességemnek tartom a tengerészet kötelekébe tartozó tiszteknek, hadbírnokok, orvosoknak, tisztviselőknak, az egész legénységnek és a munkásságnak, akik mellettem hű szolgálatot teljesítettek, legmélyebb köszönetemet kifejezni. Kívánom, hogy a jövőben is szolgálataiknak pontos teljesítése legyen kitűzött vezércélük.

— Az ipolysági választás sebesültje. **Balassagyarmatról** jelentik: Arról a tanácsról, amelyet az ipolysági kerület Palótya községében a munkapárti képviselők ellen intéztek, még a következőket jelentik: A képviselők azért nem folytathatják útjukat, mert a tömeg fővágtá a gépkocsik gumiját. Jellemző, hogy a merénylői megelőző napon még egészen csöndesen vise k dött a falu és csak Szurcsanyi, Panyvai és Haler ellenzéki képviselők beszédeinek hatása alatt fogta el az izgalom — Sztranyovszky munkapárti képviselőt kezelőorvosa ma megvizsgálta és megállapította, hogy a képviselő fején hat nyit seb és több daganat van. Koponyájának hátsó részén pedig elágazó repedést konstatált az orvos. A sebesült képviselő gyógyulása, ha komplikációk nem állnak be, hetekig fog tartani. A sebeket a képviselő akkor kapta, midőn a felbőszült palótyai választók kezéből a revolvert ki akarták csavarni. Sztranyovszky iránt általános a részvétel s sokan keresik fel, de orvosi senkit sem engednek hozzá.

— Halálozás. Ma hajnalban fejezte be életét Aradon *Tausch Ferenc* Rudolf 62 éves nyugalmazott százados, volt államvezető főellenőr. Az elhunytat özvegyén kívül három gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja. *Darány János* tb. főszolgabíró és *Prohaszka László* dr. tb. főorvos apóúkat vesztették el. *Tausch Rudolf* személyében. Az elhunytat február 28 án délután 4 órakor temetik Vörösmarty utca 2. szám alatti lakásából.

— Elhunyt politikus. **Budapestről** jelentik: *Morzsányi Karoly* ügyvéd, a VII. kerületi Ehrlich-Morzsányi párt vezére, fővárosi bizottsági tag, a VII kerületnek több cikluson át volt országgyűlési képviselője, ma meghalt.

— Az angol trónörökös győzelme. **Londonból** jelentik: Az oxfordi egyetem január 23 án tartott csónakversenyén az angol trónörökös *Magdaléna* nevű csónakja erős küzdelem után harminchárom versenyző közül első lett. A herceg a küzdelemben olyan izgatott lett, hogy kalapját elvesztette és a harisnyája is lecauszott.

— Serényi nem mond le. A tegnapi nap folyamán *Serényi Béla* gróf lemondásáról elterjedt hírek hatása alatt táviratban kérték a Montreuxban időző földművelésügyi minisztert, hogy nyilatkozzék, igaz-e a neki tulajdonított szándék. E kérdésre ma éjjel a következő távirat érkezett:

Montreux, február 26. Este 9 órakor. Lemondásomról szóló hír koholmány. Kérem, legyenek szivesek megcáfolni. Bár gyöngélkedésem még egyre tart, legkésőbb szerdán otthon leszek. Serényi Béla.

— Az elhagyott asszony merénylete. **Szegedről** jelentik: *Szall* Magyar szobafestőt neje ma nyílt utcán konyhakéssel leszúrta. A szobafestőt életveszélyes sérülésével beszállították a kórházba. Az asszony hozzászólásból akarta megölni férjét, amiért ez ráunt és elkergette otthonából. A merénylő asszonyt gyilkosság kísérlete miatt letartóztatták.

— Az ujszentannai képviselő tolvajai. *Budapestről* jelentik: Wittmann János országgyűlési képviselőt tegnapi napig — mint az *Aradi Közlöny* is megírta — amikor Fiuméba utazott, a gyoravonat egyik első osztályú fűkéjében kloroformmal elaltatták és Fiumében vette észre, hogy ellopták pénztárcáját, amelyben ezernégyezer korona készpénz volt. Amikor a zsebtolvajást jelentő híreim távirat ideérkezett, már a rendőrség kezében voltak a kloroformmal dolgozó vasuti tolvajok. Az államrendőrség *Wachtl* nevű detektívje ugyanis tegnapi Pécset és Dombóvár között a vonaton letartóztatta Braun Lipót híres utazó zsebtolvajt és tisztal társát, *Sütő Györgyöt*, akit Braun csak mostanában vett maga mellé, hogy kiiktassa a zsebtolvajlás mesterségére. A vonaton utazó detektívnek feltűnt, hogy Dombóváron két férfi szállt a vonatból és a lámpa világánál pénzt számolt, azután visszatért a vonatba és tovább utazott. A detektív utközben megfigyelte őket és az egyikben veszedelmes zsebtolvajt ismert föl. Pécsen a két gyanús embert kiszállították a vonatból és megállapították, hogy az egyik *Braun Lipót*, rosvótt múltú zsebtolvaj, a másik *Sütő György* munkásműködési egység. 1995 koronát találtak náluk, 1037-et Braunnál, a többit Sütőnél. A két tolvaj tagadja, hogy a pénzt lopta volna, azt azonban megállapították róluk, hogy február 25-én még nem volt pénzük, mert három koronáért zálogosították el a kabátjukat. Hogy a náluk talált pénzt hol szereztek, azt nem tudták megmondani. A tolvajokat Pécsen átadták a rendőrségnek és most folyik tovább a nyomozás.

— Orosz ujonc létszámemelésk. *Pétervárról*: A hadügyminisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy *felemeli az ujonclétszámot*, aminek következtében a hadsereg létszám jelentősen emelkedni fog. Ez a katonai reform összefügg azzal, hogy Franciaországban is szaporítják a hadsereg létszámát és önként következik az orosz francia katonai egyezségből. Hivatalosan arra az alkalomra tartják fel a létszám felemelését, midőn az új pétervári nyakövet elfoglalja állását.

— A tömegsztrájk előkészületei. *Budapestről* jelentik: A szociáldemokrata munkásság tegnap este kimondta a pártközgyűlést, hogy a munkásság abban a percben sztrájkba lép, amikor erre a pártvezetőség felszólítja. A központnál még erősen titkolják a napot, de a megteendő intézkedések sejtetni engedik, hogy a tömegsztrájk hétfőn reggel kirobban. A szociálisták egyik vezetője a következő felvilágosítást adta erről:

— A sztrájk elkerülhetetlen. Nem szívesen nyulunk ehhez a végső fegyverhez, különösen most nem, amikor a munkanélküliség amugy is horribilis méreteket öltött. De a kormány választójogi javaslata kényszerít bennünket erre a lépésre és meg kell ezt tennünk már csak azért is, hogy a jövőben ilyen tömegsztrájkokra szükség ne legyen. A pártközgyűléshez negyvenötven vidéki város szervezett munkássága csatlakozott és így ugyiszólva, az egész országban egyetlen napon kezd szünetelni a munka. Forradalmat, véres zavargást nem akarunk.

— Be nem jelentett előadás. Megirtuk, hogy a rendőrség feljelentést tett *Vadász Ármánd* és társai ellen, amiért ezek az Ungvári körképében január tizenhetedikén és huszonegyedikén be nem jelentett gyűlést tartottak. Noha a kihallgatások során *Sztrenghár Demján Száva* és *Molnár Márton*, akik a munkások összehívásáért a felelősséget vállalták, kijelentették, hogy csak tudományos kérdések meghallgatása céljából jöttek össze és ezt a kormány által jóváhagyott alapszabályok értelmében bejelentés nélkül is szabad. *Szalhmáry Béla* dr. rendőrbíró mindkettejüket nyolcvan nyolcvan korona pénzbírsággal sújtotta, *Vadász dr. t* azonban, aki az előadást tartotta, felmentette. A bíróság az ítéletet azzal indokolta, hogy a munkások nem a saját helyiségükben gyűlekeztek, hanem egy körképében és erre az alapszabályok nem hatalmaznak fel őket.

— Miután a fagy veszedelme immár elhárult, megkezdődött újból teljes terjedelemben *Gießhübli Sauerbrunnban* az elszállítás, mit ezen rég bevált és kitűnő diétikus gyógyvizet számos barátja bizonyára örömmel fognak tudomásul venni.

— A Romanovok ünnepe. *Pétervárról* jelentik: Pocsajev kolostorból a Romanov ünnep alkalmával nagy ünnepség között vitték oda a csodatévő szent anya képét. A kép tegnap érkezett Pétervárra. *Sitonjirben* és *Kiebben* az átszállítás alkalmával a képét harangozással fogadták. Mindazon a helyeken, amelyeken a képet átvitték, istentiszteletet tartottak. A pétervári pályaudvaron ünnepes körmenettel fogadták a képet.

— Elkobzott ujság. *Budapestről* jelentik: A vizsgálobíró elrendelte, hogy a Nepszava mai számát a király miniszterelnöke című cikkelye miatt foglalják le és kobozzák el. A rendőrség a rendeletet még az éjjeli órákban végrehajtotta és a Nepszava lappeldáryait a postán, a vasuton, a kiadóhivatalban és a nyomdáiban elkobozták.

— Az aussigi Schicht György r.-t. újabb tőkeemelése. A *Schicht György r. t.* felügyelőbizottsága tegnapi ülésén elhatározta, hogy rendkívüli közgyűlést fog egybehívni és azon a jelenleg 20,000 000 koronát kitevő alapítványra vonatkozó 20,000 000 koronával, tehát 40,000,000 koronára való felemeléséhez szükséges állami engedély megszerzését fogja javasolni. Ezen engedély megszerzéséért fogja javasolni, hogy az állam szűkegyes mértékben lesz igénybe vesző. Ezzelre 10,000 000 korona befizetése van tervbe véve. E tőkeemelés a forgalom növekedése és a nyersanyagárak emelkedése következtében beállott nagyobb pénzügyi szükségletet indokolta teszi. A *Schicht György r. t.* mint ilyen 1906 óta áll fenn és akkor 10,000,000 koronával alapították. 1910 ben az alapítvány 10,000 000 koronáról 20,000 000 koronára emelték fel. Hogy az alapítvány jelentékeny felemelése már most szükséges lett, annak oka abban rejlik, hogy az összes „Schicht készítmények” rendkívüli jószáguk következtében, folytonosan növekedő általános kedveltségnek örvendenek, amit az összeforgalom növekedésének alábbi tételjei fejeznek ki a legjobban: az 1908-9. üzleti évben eladott „Schicht-áruk” értéke 37,000,000 korona volt, az 1909-10. üzleti évben eladott „Schicht-áruk” értéke 48,000 000 korona volt, az 1910-11. üzleti évben eladott „Schicht-áruk” értéke 60,000 000 korona volt, az 1911-12. üzleti évben eladott „Schicht-áruk” értéke 76,000 000 korona volt, és a folyó évben az eladott áruk értéke körülbelül 90,000 000 koronát fog kitenni. E szerint a szükséglet „Schicht-árúkban” (ilyenek a „Schicht-szappan”, „Ceres ételész”, „Apollo”, „Elvira-párfumák”, „Aszonjacséret” mosópor, „Solarin” fém tisztítószer, „Ceres” gyümölcsnedvek, „Visan” „Domino margarín”, „Olajok, takarmánypótlécsák, kence” stb.) az osztrák magyar monarchia lakoságára átszámítva, fejtenként 2 koronát tesz ki egy évben. A gyártott áruk tömege meghaladja az évenkénti 130,000,000 kilogrammot.

— Születések, halálások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 27-én a következő születéseket, halálásokat és házasságokat jelentették be: *Született*: Bozsi János szabómesternek Sándor nevű fia. Lenkey Ferenc lakatosnak Sándor nevű fia. Neidenbach Ödön tornatanárnak Margit nevű leánya. Verba Mátyás napszámosnak Julianna nevű leánya. *Meghalt*: Furák István 38 éves vasuti fékező. Tausch Ferenc Rudolf 61 éves kapitány. Káplán Géza 5 napos fia. *Házasságot kötött*: Viki Ödön kereskedő Rosenfeld Franciskával.

— A „Hungária”-kávéházban március hó 1., 2. és 3. án *Rege Jancsi* kitűnő budapesti cigányzenekara fogja szórakoztatni a közönséget.

— Postacsomag, ajánlott-levél és utalvány feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címpomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi Nyomda R. T. nyomdájában József főherceg-ut 22. sz. a Kossuth-szoborral szemben.

— Varga Kálmán női szabó *Deák Ferenc utca 39.* Értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy a legújabb tavaszi *kosztüm* és *felöltözéskészletek* szép választékban megérkeztek.

— Szigetiné *Bickel Ilonka* angol és francia női divatterme *Deák Ferenc utca 4.*

— Opre-féle gőz- és kádifürdő Tököl-tér 1. Minden kényelemmel a n. 6. közönség rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/2, 6-tól 1-ig nyitva. Hölgyek részére hétfő és péntek d. u. 2-től 6-ig nyitva. *Kádifürdő* (kabinfürdő) reggel 1/2, 6-tól este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok* Telefon 816.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az elítelt apacs öngyilkossága.

— *Négy halálos ítélet Bonnot cimboráira.* —

Távirati tudósítás.

Páris, február 25.

Bonnot és Garnier rablóbandájának életben maradt és elfogott tagjai ellen indított pörben az esküdtek ma reggel tizenhárom órai tanácskozás után verdiktet hoztak. *Rodriguez* vádlottat és három vádlott asszonyt és pedig *Maitre Jeannet*, *Schoof* és *Lecker* asszonyokat nem büntősnek mondták ki. Az esküdtek válasza a törvényszékre bizza, hogy *Diudonne*, *Callemi*, *Soudy* és *Monier* vádlottakat halálra ítélje. A vádlottak egy részét büntősnek mondták ki enyhítő körülmények közepette, a többieket oly bűnökben találták bűnösnek, melyek mind halálos ítéletet vonnak maguk után. Reggel negyed nyolc órakor a törvényszék tanácskozássra vonult vissza és negyven perc múlva kihirdették az ítéletet. E szerint *Diudonne*, *Callemi*, *Soudy* és *Monier* halálra, *Carouy* és *Megde* életmunkára, *Deboue* tíz évi kényszermunkára és *Párisból* további tíz évre való kiutasítására, *Poyer* és *Kilbatches* 5 évi börtönrre és további öt évi kiutasításra, *Benard* 6 évi börtönrre és öt évi kiutasításra, *Crozat de Fleury* 5 évi, *Bellonie* és *Dattwailler* egyenként 4 évi, *Gauzy* és *Jourdan* egyenként 18 havi, *Reinert* egy évi börtönrre, *Carouy* és *Megde* ezenfelül 2000 frank kártérítésre ítélték.

Carouy, az elítelt apacsok egyike, ma még reggel véget vetett életének. A mérget valószínűleg keztyűbe rejtve a tegnapi tárgyaláson juttatták kezébe, a hatóság azonban nem vette észre és így történhetett, hogy ma sikerült megmérgeznie magát. Az orvos, amint az öngyilkosság kiderült, azonnal ellenmérget adott be, de ez már nem használt. Hogy milyen méreggel mérgezte meg magát *Carouy*, eddig még nem sikerült megállapítani.

§ *Izgatásért elítelt lelkész. Pancsováról* jelentik: A törvényszék ma tárgyalta *Dávidovics Orbán* szerb segédlelkész izgatási pörét. A segédlelkész november 27-én a város egyik legelőkelőbb éttermében, nagy társaságban kijelentette, hogy aki nem szerb érzelmű, az hazatér. Kétfélben is ma-holnap kidobják ebből az országból a magyarokat, mert ez az ország Szerbiáé és rá fognak ülni a magyarok nyakára. *Davidovics* a mai tárgyaláson hazafiságát hangoztatta és azt hozta fel melegségre, hogy ittas volt és egyáltalán nem emlékszik a történetekre. A kihallgatott tanúk igazolták a fenti állításokat, azt is, hogy *Davidovics* részeg volt. A törvényszék három hónapi államfogházra ítélte az izgató segédlelkészt és ezt a büntetést a vizsgálati fogsággal már ki is töltötte. Az ügyész felebbezett, a vádlott megnyugodott az ítéletben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= Szántóföld a csálai erdőből. Megirtuk, hogy Tisza István gróf közbenjárása folytán a földművelésügyi miniszter körülbelül ötszáz holdat hajlandó a csálai erdőből kiirtatni, hogy azt szántóföldévé változtatva az aradi gazdák közt parcellázzák. Ma Aradon volt Kánn Imre főerdőtanácsos a földművelésügyi minisztériumból és Varjassy Lajos polgármesterrel, valamint Lócs Rezső gazdasági tanácsnokkal tárgyalt ez ügyben. A főerdőtanácsos az itt látottokról és hallottokról jelentést tesz a miniszternek és csak ezután történik végleges döntés.

= Meghívás az Aradi nyomda részvénytársaságnak Aradon, 1913. év március hó 7-én délután 4 órakor az „Aradi Közlöny” helyiségében megtartandó XIX. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Az 1912. évi mérleg, nyereség és veszteségszámla megállapítása. 4. Az 1912. évi nyereség felhasználására vonatkozó határozathozatal. 5. Esetleges indítványok. Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít és a közgyűlésen részt venni óhajtó t. részvényesek felkérletnek, hogy részvényeiket a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg a társaság pénztáránál letenni sziveskedjenek, hol a mérleg és az igazgatóság jelentése is betekinthező. Az igazgatóság.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tételeit közlő.

Budapest, február 27

Kézáru.

Tartott áruk.

Határidő.

Déli	3 óra:
sárlat	sárlat

Buza 1913. áprilisra	11.46-11.47	11.52-11.53
Buza 1913. októberre	12.12	12.13-12.21
Rozs 1913. áprilisra	9.71-9.72	9.74-9.75
Rozs 1913. októberre	9.60-9.61	9.71-9.72
Tengeri 1913. májusra	7.53-7.54	7.54-7.55
Zab 1913. áprilisra	9.87-9.88	9.97-9.98
Zab 1913. októberre	8.66-8.67	8.74-8.75

Az árak 50 kilónként számlálva.

Budapesti értéktőzsde (febr. 27.)

Osztrák hitel	834.25
Magyar hitel	826.56
4% koronajáradék	83.05
Osztr.-magy. államvasút	708.50
Szállóbank	436.—
Leszámitolóbank	517.75
Hazai Bank	277.—
Magyar Bank	571.75
Keresk. Bank	3595.—
Rimamurányi	715.50
Salgótarjáni	777.—
Közúti Vasút	875.—
Városi Villamos	375.—

Bécsi értéktőzsde (febr. 27.)

Osztrák hitel	629.—
Magyar hitel	820.—
Osztrák-magyar államv.	709.—
Déli vasút	114.50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronáértékben) 918. febr. 27. Buza 75 kilogrammos 20.40-20.50, 78 kilogrammos 20.50-20.60, 77 kilogrammos 20.70-20.80, 78 kilogrammos 20.80-20.90, Rozs (prima) 17.85-17.95 (közép) 17.65-17.75 Arpa (első) 19.80-20.10 (takarmány) 17.90-18.05, Zab (prima) 19.75-20.05, közép) 18.75-19.15, Tengeri réz, (magyar) 11.20-12.00, új 10.30-10.50, (román) régi 19.25-19.25, új 10.30-10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.60-5.80, (rózsa) 6.60-6.80.

Feloldó szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1913. február hó 28-án:

C) Bérlet

Ivánfi J. a budapesti Nemzeti Színház művésze vendégfellépéssel:

Oedipus király.

Tragédia 2 részben. Írta: Sophokles Fordította Csiky Gergely. Rendező: Ivánfi Jenő.

SZEMÉLYEK:

Oedipus	Ivánfi Jenő	Hirmondó	Dr. Beregi S.
Kreou	Kesztyer Ede	1. leány	Fásferty M.
Tireziás	Várnai Jenő	2. leány	Hampel I.
Jocaste	Folliausné	1. aggasztán	Herold Ede

szünet 10 órakor.

NYILTTÉR.*

MENYHÁZA FÜRDŐ

a f. évi május 15-én kezdődő idényre

BÉRBEADÓ.

931

Ajánlatok külön a fürdőre és lakásokra és külön a vendéglőre, vagy mindenre együttesen is megtehető a borossebesi uradalom jogtanácsosánál (Arad, Luther-utca 2. szám I. em. 6. ajtó.)

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetés-rendező intézetéből.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 98.

Özv. Tausch Rudolfné úgy a maga, mint alólírott gyermekei és unokái nevében fájdalommal tudatja felejtetetlen jó férje, illetőleg a drága jó apa, após, nagy-apa, testvér és rokon

Tausch Ferenc Rudolf

nyug. cs. és kir. százados, m. kir. államvasuti nyug. főellenőr urnak,

folyó évi február hó 27-én reggeli 4 órakor, életének 62-ik évében bekövetkezett gyászszó elhunytát.

A kiszzenvedett drága halott hült tetemei február hó 28-án, délutáni 4 órakor fognak a Vörösmarty utca 2. számú gyászházból a római katolikus szertartás szerint a felső-temetőben levő családi sírkertbe örök nyugalomra kísértetni.

Az engesztelő gyászmise az elhunyt lelki üdvéért folyó évi március hó 5-ik napján, d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-rend templomában az egék Urának bemutatni.

Béke áldott poraira!

Arad, 1913. február hó 27-én.

Tausch Frieda férj. Darányi Jánosné, Tausch Elvira férj. dr. Prohászka Lászlóné, Tausch Bruno, cs. és kir. utászifőhadnagy, gyermekel. Darányi János, tb. főszolgabíró, dr. Prohászka László, tb. főor. os. Tausch Brunóné szül. Szócs Mária, vejei és menyé. Prohászka Elvira, Lacika, Pisti és Tausch Brunóné, unokái. 233

Éppen vallomást akart tenni,

az Éva-keringőnél volt, amikor köhögő roham lépett meg. Abba kellett hagynom a táncot és elszalasztottam az alkalmas pillanatot. Tudja Isten, mikor fog majd komolyan beszélni! — Látod! Tudad, hogy meg vagy hülve, mégsem vettél magadhoz néhány szodeni pasztillát! Hány or mondta már, hogy ha társaságba mégy, legalább egy darabot végy a szádba és társalgás közben is elszopogathatsz néhányat köhögés nélkül. Ez üdén tartja a torkot és nagyszerűen megvéd a meghűléstől. De valódi Fay féét kell követelni, mert a kurához használt gyógyforrás vizéből készül. Egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér.

Gyönyörű szép

festőminták érkeztek nagy választékban, úgymint:

C. Klein féle: Virág és csendélet. Modern stílusú tájképek, alakok, vadászképek stb. stb.

30, 40, 60 fillér és 1 korona árban.

Azonkívül csődtömegből visszamaradt papíráruk, írószerek, üzleti könyvek stb. félárban kiadásra kerülnek.

DÉCSI GÉZA

könyv- és papirkereskedésében Arad, Forray-utca (Gróf Hunyadi-palota.) Városi és megyei telefon 902.

Mauthner magvak

u. m. lucerna, lóhere, fű, takarmányrépa, kertvirág és az összes itt fel nem sorolt magvakat napiárban; ugyszintén friss töltésű ásvány- és gyógyvizek, valamint

Naponta friss pörkölésű legfinomabb „Japán” kávé nagyban és kicsinyben kapható 1841

Färber Lajos

fűszerkereskedésében

Arad, a „Fekete kutyához.”

Alapított 1832. évben. Telefon 311.

Csődtömeg

vétel folytán az alant felsorolt teljesen új könyvek rendkívül olcsó árban kiadásra kerülnek.

Modern könyvtár: félárban számonként 40 fillér helyett 20 fillér, 60 fillér helyett 30 fillér.

Nyugat könyvtár: számonként 30 fillér helyett csak 15 fillér.

Olcsó könyvtár: számonként 20 fillér helyett csak 10 fillér.

Magyar könyvtár: számonként 30 fillér helyett csak 15 fillér.

Tudományos zsebkönyvtár: számonként 60 fillér helyett csak 30 fillér.

Filléres könyvtár: számonként 60 fillér helyett csak 30 fillér.

Azonkívül magyar és német szépirodalmi, tudományos és jogi művek, törvények, ifjúsági iratok, színművek stb. stb. újonnan félárban.

DÉCSI GÉZA

könyv és papirkereskedése Arad, Forray-u. Hunyadi-palota. Telefon 902. sz. Vidéki rendelések azonnal pontosan elintéztetnek. 1242

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

URÁNIA

1913. február 28., március 1. és 2-án
péntek, szombat, vasárnap

Detektív történet.

DR. GAR EL HAMA III.

Szenzációs bűnügyi dráma 3 felvonásban.

ÓRIÁSI SLÁGER.

Szombaton délután fél négy órakor

Nagy gyermekelőadás

fél helyárrakkal, óriási műsorral.

21

Nyomtatványok

szélesen és keskenyen kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Az ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u. 1. sz. (Telefon 861.) áruba bocsájtja az Arad város határában lévő a Pécskai országút mellett elterülő

Prohászka dülő

67. sz. (volt Kristóffy-féle) 210 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 40-50 kis hold földdel egy tagban, többi 5-10 holdas parcellákban

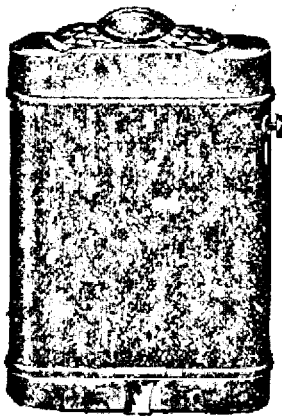
adatik el!

III-581.

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltesek

Villanyberendezések, villanycellák.

Dynamó gépek, villanymotorok előzőn kaphatók

Kalmár Józsefné
Arad, Szaboc-utca 2. sz. 1691

Alkalmi vétel és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Óra és ékszerárnyak
Névtelen útszélesség, Minczei-palota

Zálogcédlék

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek.
Telefon 430. Telefon 430

Az Andrássy-téren

az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Ha finom Teát, Rumot óhajt forduljon Vojtek és Weisz-céghez Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. úv. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „	1.—	1 „ „ „	2.20
1 „ „ „	2.—	1/2 „ „ „ Jamaicai II.	1.80
1 „ fin. keverék 1/4 kiló	2.50	1 „ „ „ II.	2.60
1 „ „ törmelek	— 40	1 „ „ „ I.	1.80
1 „ „ „	— 80	1 „ „ „ I.	8.60
1 „ „ „ kiló	7.—	1/2 „ „ „ fortlor.	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „ „	5.40
1 „ „ „	6 „	1/2 „ „ „ antiqu.	8.70
1 „ „ „	8 „	1 „ „ „	7.40

Postal megrendelések naponta pontosan eszközöltetnek.

Általánosan kedvelt legjobb hatású és ízű Hajós-féle

Csukamájolaj most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“
Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: gyógyszerárnyakban ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Hajós Árpád

Pathefonok

és Pathe-lamezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben.

Vetőzab és járóbuza kapható

Szücs Pál
Aradi cégnél.

Telefon 613. és 10.

1806

Permetezőjavítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

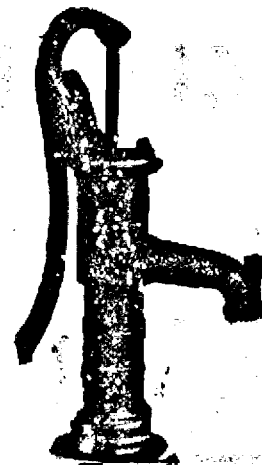
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummicsövek legolcsóbb gyári áron. A szivattyu-hegerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1704

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok

és a legjobb minőségű, belüli gummirószott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzá való csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

HÖNIG OTTÓ

m. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Női és férfi ruhák vegyi tisztítása és festése.

Strucctoll és tollboák festése

Knapp Sándor Arad,

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete. 1205

Felvételi üzlet: Weitzer János-u. sarok a főpostával szemben
Telep: Magyar-u. 26. Vidéki megrendelések gyors és pontos kiszolgálása.

Gallérok és kezelők gőzmosása és vasalása tükörfénnel hófehérré. Figyelmes kiszolgálás.

Nagymennyiségű

maculatura
jutányosan eladó.

Mihalik Béla szőlőnagybirtokos, szőlőoltványtermelő, Gyorok.

Utóbbi évek szárazsága ugyancsak sok pótlást követelt szőlőinkben s évtizeden át tett tapasztalatok után arra a meggyőződésre jutottam, hogy a szőlők pótlására legcélszerűbb a kesztes kőüstt ugynevezett száraz gyökere-oltvány.
Ezt az aradhegyaljai borvidéken nem készítik, mert alig fizeti ki magát, mert míg a melegbázi stratiifikált oltványok 80%-ig sikerülnek, a hársal kőüsti oltványokból alig 30-40% sikerül.
Hogy a szőlőpótlásokra a szőlőbirtokosok is

1236

az egyedül jól bevált száraz kötött szőlőoltványokhoz

jutányos Aron juthassanak, elmúlt évben oly mennyiséget készítettem, hogy azokból eladásra kétszáz ezer darab jutott, mely oltványok dus gyökérzettel, jól összeforva, első osztályú minőségben 28 borfajban darabonként 20 fillérért árusítom. Csemege fa jokban darabja 24 fillér. Fajlisztaságért kezeséget vállalok. Gyökeres Riparia Portalis szőlővevőre 32 korona. Bővebb felvilágosítással szolgál

Mihalik Béla, Gyorok.

Japán ujdonság!

A gésák szépsége mindig csodálattal töltötte el az európai hölgyeket. Arcuk üdésége, rózsás hamvassága hódított. Ez örök ifju arcvonások a világhírű

1051

Neppon puder és Neppon creme

használatában lelik megoldásukat. Pár napi használat után meggyőződhetik mindenki e szerek csodás hatásáról.

::

Puder ára 2 kor. Creme ára 1 kor. 50 fill.

Egy hölgy

hajlandó bárkinak, aki ideggyengeségben (Neurasthenia), vérszegénységben, csusz, köszvény, stb. betegségben szenved, dijtalanul egy egyszerű, meglepő gyorsan ható gyószert ajánlani, amelyet a véletlen által ismert meg. Személyesen gyógyult meg ezen gyógyszer által, mint sok más beteg, miután mindenféle gyógyszerhez eredmény nélkül folyamodott és lelkiismereti kötelességének tartja hálából ezen nyilatkozatot közzé tenni, tisztán emberbaráti célból, egy tett fogadalom következtében.
Szelkeskedjenek írásban fordulni

Ed. Müller Amália

Budapest, Albertfalva 6.

9426

Száraz aprított négy vágású tűzifát 2 Kor. 80 fill., házhoz szállítva vagon és öl fával is szolgálhatunk.

Azonkívül ajánljuk fafűrészelő motorgépeinket.

Iván és Burián

Tökölly-tér 1. sz.

Katalin fürdő udvarában.

Telefon: 811. 1293

4037—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Utóbbi időben az tapasztaltam, hogy különösen az Andrássy-tér és környékén a köztisztaság rovására állandóan nagy mennyiségű röpcédula és egyéb papírszemét lesz széjjel szórva, eldobálva.

Ezen papírdaraboknak az utcán és löstereken való széjjel-szórása a köztisztaságról alkotott és a m. kir. belügyminiszterium 55524—892. számú intézményével jóváhagyott szabályrendelet 1. §-ába ütköző és 10. § a szerint minősülő kihágást képez.

Figyelmeztetem ennél fogva a város közönségét, hogy papírdaraboknak széjjel szórásától, eldobálásától tartózkodjék, mert mindazok, akik jelen szabályrendeletet meg nem tartják, illetve azt megszegik, a fent hivatkozott szabályrendelet 10. § a alapján 2 koronától 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, fizetesképtelenség esetén 6 órától 2 napig terjedhető zárózással lesznek büntetve.

Arad, 1918. évi február hó 25.

Greén,
főkapitány.

5093—1918.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minisztériumnak körrelelete értelmében ezennel közhírré tesszük hogy a ministertanács elhatározta, miszerint az 1912—1913. évben tényleges katonai szolgálatra bevitt, illetve visszatartott hadseregebeli és honvédségi nem tényleges állományú legénység gyámok nélkül maradt családtagjai összeírásának és segélyben részesítésének.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat a kik a kérdéses segélyben való részesítésre igényt tartanak, hogy összeírás céljából folyó évi március 14 től 31-ig bezárólag hétköznapokon délelőtt 9 órától 1-ig a városi katonai ügyosztályban jelentkezzenek.

Arad, 1918. február 25.

A városi tanács

Ne festessen addig senki,

ameddig a legdivatosabb mintalapjaimat meg nem nézi. Kívánatra készséggel bemutatom.

Izléses munka!
Figyelmes kiszolgálás!
Szolid árak! 1001

Fischer Ármin

szobafestő és mázoló
Vörösmarty-utca 3. Telefon 633.

Posta-

csomag, ajánlott-levél és utalvány

feladási könyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.

nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.
a Kossuth-szoborral szemben.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Átutazom,
tegye lehetővé, hogy fogadhatson, beszéljem kell Önnel; kézsőkkel.

Remény 2.
Sok üdvözlét és csókkal, a változatlanságról biztosít a Tied. 1954

Vidéken lakó
középkorú magános ur, ki gyakran megfordul Aradon, keres egy fiatal, csinos, jóalakú, szellemes, lehetőleg férjes szőke urnőt, kinek állandó barátja lenne. Esetleg némi anyagi támogatástól sem zárkózik el. Teljes címmel ellátott leveleket. „Pusztai” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. Teljes titoktartás biztosítva. 1836

ÜZLETEK.

Kiadó.
Egy üzlethelyiség azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott Stern varrógép raktár, Boros Beni tér 8. sz. 1848

OKTATÁS.

Isr. hitoktatást
jutányosan és biztos eredménnyel nyújt házban és házen kívül Halpert Mór Sina-utca 1. 1856

Keresk. tanfolyam,
Március hó 1-én a Pichler-féle írógépvállalattal kapcsolatosan Hasszinger-u. 5. sz. a. új keresk. tanfolyam veszi kezdetét. Mérlegképes kettős könyvvitel, egyszerű könyvvitel, levelezés, gépirás, gyorsírás és helyesírás elsőrangú gyakorlati erők vezetése alatt. Beiratkozni lehet az összes tantárgyakra és külön-külön is. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. 658

Kereskedelmi szaktanfolyamon,
mely már 5 éve áll fenn, újabbán a „Gyorsíró gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lípót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam veszi kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni már most lehet. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18. Ziffer Sándor, Andrassy-tér 21. szám. 1. emelet. 718

Esti hányvelési tanfolyam
keresk. és irodal. alkalmazottak részére a Pichler-féle írógépvállalattal kapcsolatosan Hasszinger-utca 5. sz. a. március hó 1-én kezdődik. Mérlegképes kettős és egyszerű könyvvitel gyakorlati alapon. Tartama 4 hó. Tandíj havi 10 korona. Engel Mór tanfolyam-vezető. 658

ELLÁTÁS.

19 éves izraelita fiu
keres teljes ellátást március elsejére, esetleg 15-ére jobb családnál. Cím 792. telefon szám. 1859

INGATLAN.

Bérbe adandó
1000 kat. hold szántóföld 1918. október 1-től, a mohrini határban Szegedtől félórnyira. Bővebbet özv. Veiler Rezsóné Arad, Erzsébet-körut 30. 1817

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó lakás.
Kölcsény utca 9. sz. 4 szobás emeleti lakás kiadó, felvilágosítással szolgál Kádár uriszabó, Salac-u. 3. szám. 1958

Az Andrassy-téren
az első emeleten intézetnek esetleg divatszalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

Egy utcai
és egy udvari szobából álló garson lakás kiadó. Apponyi Albert-körut 1. sz. alatt.

Modern
földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1918. május hó 1-re prof. Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

KÜLÖNFÉLE.

Ferenc-tér 6. szám alatt
egy 4 szobás lakás, nagy előszobával, fürdőszobával, gázbevezetéssel, április 1-től; egy 3 szobás lakás, nagy előszobával, fürdőszobával, gázbevezetéssel, május 1-től kiadó. 1261

Tavasza!
Az összes legjobb francia divatlapok, minden magyar és külföldi szépirodalmi lap állandóan raktáron. Nagy készlet teljesen új elsőrendű költői és szépirodalmi munkákban féltárban. Krausz Paulin színházépület. 1211

Diamant Jemő
Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári Iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 511

A legpompásabb
zöld paprika ist kapjuk ha levesbe, mártásba vagy szalonnára pár csepp zöld paprika kivonatot cseppentünk. Egy üveg Zöld Paprika kivonat ára 1 korona. Földes Kelemen gyógyszertára, Arad. 1224

Ügyes kárpicos 1211
ajánlkozni e szakmába bármely kárpicos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legelőször árak mellett. Vidékre árfele mérték nélkül. Stah M. Thokoly-ter 7. sz.

ALKALMAZÁST KERES.

Pénzbeszedőt
állást keres nyugdíjas vasutas kisebb fizetéssel, Széll-u. 4. 1860

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes varróleányok
jó fizetéssel azonnal felvétetnek Varjassy Lajos-utca 150. (volt Választó-u.) 1381

Aradi hivatalban
szolgai állás van üresedésben, mely március 1-én elfoglalható. Teljes ellátás mellett havi 80 korona fizetés. Csupán családtalan, megletőbb koru egyének vehetőek figyelembe. Az ajánlatok e lap kiadóhivatalához „Hivatalszolgá” jellegre címezendők; a lakáscím megjelölendő. 1840

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó
10 HP. 6 lóerejű cséplőgarnitúra magyar államvasúti gépgyár gyártmánya, 2 éves. Cím a kiadóhivatalba. 1268

Saját termékű
140 hektl. 1908. évi pankotai hegyi bor és 180 darab 1/4 éves kikerült sertés eladó, Wisenmayer János Ujszentanna 747. sz. 1355

Használt,
de jókarban levő féregmentes chaise-longue trimó, mosdó és ruhaszekrény előnyös árban megvételre kerestetik. Cím: Bálint, Salac-utca 2. sz. 1352

Üzleti napellenző
(Ponyva) 4 m. széles, teljes vasfelszereléssel, olcsón eladó. Bővebbet Décsi Géza papirüzletében Forray utca (Hunyady-palota.) 1328

Párisi divatalbum
a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 250 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 5311

Automobil tulajdonosok
érdeke, hogy auto-benzint, auto-olajat, kenőajat, carbidot, tavotát és szükséges auto-cikkeket Klein Adolf műszaki és olaj-nagykereskedésében szerezzék be Arad, Boros Beni tér 11. Telefon számok 41. és 899. 1846

Karfiol,
Masanzki alma olcsó árban kapható Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt-épület, Galler Anna. 299

Pompás,
enyhe, ingmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 8 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságú fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemennél Arad. 1224

Takezameteros
Bér-autok
Telefonszám
816

2281
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-osongó berendező, oszillár- és izzótestek raktára 816E.

Deák Ferenc-u. 7.
Telefon 595. szám.

Gőz-Téglagyár

Arad-Mikélaka.
Cégtulajdonos:
Pollák Sándor Arad, Nádor-u. 14.
Telefon } Városi iroda 55.
Aradi gyár 938.
Mikélakai gyár 515.

Készít Aradon
(textil-gyár mellett) géppel gyártott falazó-, kut-, travers-, kémény- és idomtéglatokat legkiválóbb minőségben. 117E

Mikélakai gyárban
kézzel vert falazó téglát.

1568—1913. kh sz.
Hirdetmény.

Az utóbbi időben többször előfordult, hogy ragados száj és körömfájással fertőzött helyekről a tejkereskedőkhez és innen a termelőkhez küldött tejes kannák közvetítették a fertőzést. Az ilyen esetek azt bizonyítják, hogy a tejszállításához használt edényeket sem a tejtermelők, sem pedig a tejkereskedők nem tisztogatják kellő gondal, minek következtében azok ragados betegségek fenállása esetén a betegség ragályosságának szertehurcolásával úgy az embert, valamint az állategészségügyet állandóan veszélyeztetik. A ragados állatbetegségek, főleg pedig a ragados száj- és körömfájás ilyen úton történő szertehurcolásának megakadályozása céljából közegésszégi szempontból meghagyom, hogy a tejszállításhoz használt edényeket, kannákat használatba vétel előtt a tejtermelők, kifizetés után, illetőleg visszaküldés előtt, pedig a tejkereskedők és mindazok az egyének, akik üres tejes kannákat, edényeket szállítanak, bő vízzel tisztítsák és azoknak állandó tisztántartására kiváló gondot fordítsanak.

Ezen tennők elmulasztása kihágást képez, a mely kihágás 200 koronáig terjedhető és az 1901. évi XX. t. cz. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással büntetendő.

Arad, 1913. évi január hó 30.
Greén,
h. főkapitány.